

ATLÉTIKA

58

A TARTALOMBÓL:

Az első arany története

Zsivótzky - Klim párharc az olimpián

Igy lettem harmadik...

Lázár László útja a mexikói olimpiáig

A mexikói olimpia ügyességi versenyszámainak
statisztikai elemzése és értékelése

A bajnoki pontverseny végeredménye

A SPORTOLÓ

LEGJOBB ITALIA:

ΚΑΚΑΟ

ATLÉTIKA

XII. ÉVFOLYAM

A MAGYAR ATLÉTIKAI SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

1968. 12. szám

Az első arany története

Álmosan ébredt az ország sportkedvelő közönsége reggel, mert előző este végigdrukkolt a televízió közvetítést, hiszen nem volt kevesebbről szó, mint az első mexikói arany megszerzéséről.

Négyévi felkészülés után utazott el a magyar csapat tele reményességekkel, bizakodással. A felkészülés utolsó fázisa következett Mexikóban, a versenyek színhelyén. Naponta lestük az onnan érkező híreket, az edzéseredményényeket, figyeltük az ellenfelek teljesítményeit és számolgattuk lehetőségeinket.

Bizakodtunk, mint mindig.

Tudtuk, hogy a felkészülés döntő szerepet játszik az eredményességben. Sejtettük, nagy versenyek lesznek és minden helyért hatalmas küdelmet kell vívni. De senki sem gondolt arra, hogy ilyen világsucc-szerű lesz, hogy a mieink tulszárnyalják a legjobbak eredményeit - olyan csúcsok születnek, amelyek felülmúlják a legvakmerőbb elképzeléseket is!...

Ilyen mezőnyben álltak rajthoz a magyar atléták.

Az utolsó két olimpián a magyar atléták szereplését nem kísérte nagy szerencse. A dobogó legfelső fokára nem juthattak fel. A helyezések viszont éppen azt jelezték, hogy fejlődünk, vannak atlétáink a nemzetközi élvonalban, de a régi hegemoniánk visszaszerzéséig még sokat kell dolgoznunk.

Bebizonyosodott, hogy nem tudjuk visszaszerezni a nem is olyan régen a futószámokban elért eredményeinket. Gyorsfutóink eredményei megálltak, közép- és hosszútávfutásban pedig teljesen visszafejlődünk, illetve annyira lemaradtunk, hogy szerény helyezést sem érthetünk el - a maratoni futás kivételével.

A magyar atlétika dobóvonala tudta csak követni a nemzetközi szintet.

Es most, Mexikóban, ugyancsak ezt láthattuk. Csak a dobók szerepeltek jól, csak ők jutottak helyezéshet Kovács Annamária és a gyalogló Kiss Antal kivételével és hoztak haza két aranyat.

Nem lehet véletlen, hogy kalapácsvetésben hárman is szerepeltek a legjobbak között, s közülük kettő a dobogón állt, továbbá férfi és női gerelyhajításban is hárman voltak helyezettek, mégpedig ketten dobogósok.

Kalapácsvetésben már régen vártuk, hogy egyszer Zsivótzkynak sikerül megtörni a Klim-varázst. Eredményei előre is ezt jelezték. És végre sikerült. Zsivótzky boldogan állt az emelvény tetején - aranyéremmel nyakában!...

Bár Németh Angéla ideai eredményei szerint - papírforma alapján - esélyes volt a bajnokságra, megis csak félve reménykedtünk. Tudtuk, hogy ő és edzője mindent elkövetnek a legjobb szereplés érdekében. Akkor sem csalódtunk volna, ha csak az első három közé kerül. De a lelkes magyar virtus, a szilárd akarat, a konkrét tudás, az alapos felkészülés és jó koncentráció dicsőségre vitte a fiatal lány, Németh Angéla szereplését. Elete első olimpiai versenyén azt az eredményt érte el, amely legnagyobb egy atléta életében: aranyérmes olimpiai bajnok lett - új országos csúccsal.

Ott, a televízió mellett a bemondók tájékoztatójára utalva, talán még jobban izgultunk, mint Angéla, vagy edzője, Koltai Jenő. Különösen nehéz pillanatokat éltünk át Penes majdnem 60 méteres dobása után...

De ekkor hallhattuk Vitray hangját: messze száll a gerely ... talán... sikerül!... Hosszúnak tűnő másodpercekig kellett várni a tényleges eredmény közléséig, míg valóban meghallhattuk az új magyar csúcsot, a 60.34-et...

Ekkor már reméltük a győzelmet és negatív szurkolásba kezdünk: csak ne dobja túl Penes, csak sikerülne tartania elsőségét... És multak a percek, velük együtt pedig fokozatosan nőtt reményünk: ma este megszülethet az első magyar aranyérem Mexikóban!

Es megszületett!

Női gerelyhajításban olimpiai bajnok: Németh Angéla - Magyarország!

Mi, televízió-nézők, csak a verseny lefolyását követhettük - kép nélkül. Csak arról értesültünk, hogy hogyan folyt le az a rövid, illetve nekünk túl hosszú idő, az első dobástól az utolsóig. De nem tudjuk, mi volt előtte - hosszú évekkel, milyen úton jutott el a fiatal testnevelő tanárnő az első lépestől, az első dobástól az olimpiai dicsőséget jelentő Himnusz felhangzásáig.

Nem könnyű és nem mindig "tisztá öröm" ez az út. Vannak benne nehézségek, akadályok, vannak pillanatok, melyek megingást jelentenek, melyeken csak az akarat segít keresztül. De búsasan kamatozik a befektetett munka, a szilárd elhatározás a kitűzött cél-

elérésére, a sokszor lemondást követelő életmód, a homlokodon megjelenő verejtékcsepp és néha talán egy-egy lecsorduló könnycsepp is...

De az elvégzett munka feletti öröm, a sikerrel végrehajtott feladatmegoldás mind-est feledtetni. Busásan kárpótolt a kellemetlenségekért, különösen akkor, ha a befejezés egy olimpiai arannyal következik be.

Erről számol be a főszereplő, Németh Angéla olimpiai bajnok. /Az Orvosegyetemen tartott Olimpiai Est keretében elhangzott beszámolóját magnószalagon rögzítettük és alábbiakban közöljük./

Ha egy évvel ezelőtt kérdezték volna meg, hogy mire számítok az olimpián, azt felelttem volna: bárcsak kikerülnék! Ez is volt az 1967. év mérlege. Az olimpia elérhetetlen álomnak tűnt. De az év végén egyszer sikerült 55 métert dobnom, ekkor csillant fel előttem egy kis remény. Ez az egyéni csúcscsúcsjavításom önbizalmat adott. Az 1967. év telét és a következő tavaszt sokkal keményebben dolgoztam át, mint eddig, de többet voltam edzőtáborban és így természetesen többet és jóval keményebben dolgoztam.

Soha nem rajongtam a téli edzésért, mert nehéz munka a fejszés, futás, emelés, nehézsúly dobása, különösen olyan edzővel, mint Koltai Jenő, aki nem tűr ellentmondást, a munkát el kell végezni, ha törik, ha szakad. És ha nem tetszik az, amit végeznünk kell, akkor dupla adagot ír elő. Igaz, felismertük, hogy amit mond, az jó, azt végre kell hajtánunk.

Az 1968. év jól kezdődött.

Tavasszal, amikor végre könnyű munkára fogtak bennünket és kikerültünk a pályára, gerelyt kaptunk, egészen könnyedén ment minden. Még csodálkoztam, hogy ezzel kinlódtam éveken keresztül és ilyen könnyen tudok jó eredményt elérni. Az edzésen már 54 méter körül dobáltam, s ez majdnem egyéni csúcs volt. Ekkor kissé megsérültem; dobás közben ezt észre sem vettem, annyira elmerültem a teljesítményben. De 3-4 óra múlva nem tudtam a kezem mozditani, egy hétig pedig fel sem bírtam emelni. Ekkor már teljesen lemondtam arról, hogy az idén egyáltalán versenyezni fogok.

De a sérülés kezdett rendbejönni. Ugy látszott, hogy megint lehet dobnom. Sokat köszönhetek ebben az időben Koltai Jenőnek, aki nem hagyott békén - bal kézzel kellett dobálnom, mindent kellett csinálnom! Végül is azt mondtam, inkább vállalom a jobb kézzel való dobást, mert ez valamivel kevesebb munkát jelent. Egy-másfél hónap alatt annyira rendbejöttem, hogy versenyezésre is gondolhattam.

Az első versenyen, az országos csapatbajnokságokon már el is indultam. 46 métert dobtam. Ez az eredmény ismét letört egy kicsit. Nem volt valami nagy eredmény. Azonban első versenyként remeklesnek tűnt. A következőn azonban már 50 métert értem el. Ekkor gondoltam arra: itt talán lehet valamit keresnem, hiszen az olimpiai nevezési szint 55 méter és ezt egyszer-kétszer elérhetem. A következő versenyen, a BRAC pályán 53 méter felett dobtam. És itt kezdett bennem mozogni egy kis túske, hogy ha 55 métert dobok, akkor már ki is visznek Mexikóba. Talán sikerülhet!

A következő versenyen, a Testnevelési Főiskola pályáján 56 métert értem el és ez nagyon boldoggá tett. Ezzel eljutottam az 55-ös szintre és kétszer tudtam az 53-at. Ekkor már úgy látszott: kikerülhetek az olimpiára!

Es ezután következett az emlékezetes maintzi verseny.

Előző héten az Egyesületi Bajnokságon nagyon jól ment. A héten edzés közben, ahol Szécsényi József is jelen volt tanítványával, fogadni akart velem, hogy 52.50-et tudok dobni. Azt mondtam neki: legalább 54-et szeretnék elérni! A dobásról végül azt állapították meg, hogy 56 m volt. Később kiderült, hogy 58 felettire sikerült. A hét végén az NSZK versenyére jó mezőny gyűlt össze, sok nagynevű ellenfél vett részt, közöttük Koloska is. A verseny nagyon hangulatos volt. Tetszett a gyors utazás, a kis városnézés és másnap a verseny. A pálya remek: a gumiból készült tartánszerű pálya gyors és igen érdekes, jó nekifutást biztosított. Az idő is kellemes volt. Nagy hangulat volt a versenyhez.

Elsőre 57, majd 58 métert dobtam. Ezután egy kicsit elcsüggedtem, mit keresek itt 58 méterrel? Jó lenne hazamenni, elég volt a versenyzésből! De Kulcsár Gergely nógatott, piszkált, mondta: nem illik abbahagyni, szedjem össze magam és dobjam le legalább a hat-ralévő 4 dobást! Így sikerült elérnem a 60 métert. Szinte hihetetlennek tartottam, álomnak tűnt a 60.20-as eredmény, tul a 60 méteren. Soha nem hittem volna, hogy ebben az évben ennyit elérek!

Ezután jött az államvizsga. Ez bizony elég nehéz dolog: készülni, tanulni, meg egy kicsit halasztani is, hogy minden rendben legyen. De ez is sikerült!

Ez az év igen jól ment. Két ilyen ügyet sikerült teljesítenem, sőt állást is kaptam Posten. Így ezek után már nem lehet semmi sem rosszul. Nekikezdünk az olimpiai felkészülésnek. Budapesten egyfolytában több táborban is részt vettem, reggeltől estig együtt voltunk a gerellyel. Egy kicsit le is túrtunk. Megint megkezdődtek a kemény edzések, olyanok, mint amilyenek a télen: nehézsúly dobás, súlyemelés, gerelyhajítás.

A magyar bajnokság volt a fordulópont augusztus végén. A selejtezőben rettenetes gyengén szerepeltem, mindössze 47 métert dobtam. Azt hittem, nem jutok tovább a döntőbe. Ez az eredmény bizony igen kicsi volt. Másnap azonban - úgy látszik - mégis sikerült annyira formába kerülnöm, hogy meg tudtam nyerni a magyar bajnokságot. Ez megint olyan váratlan esemény, amelyre nem találtam magyarázatot: mi a két nap közötti különbség? Miért érhettem el az első nap csak 47-et, a másodiknap pedig 55-öt? Ez is sikerült. Ebben az évben ez már a harmadik, ami sikerült és amire tulajdonképpen nem is számítottam.

Azután továbbdolgoztunk.

Az olimpiai kiutazás előtt három kisebb "pofont" kaptam: egyszer kikaptam Antal Mártitól, amikor szintén nem dobtam valami jól. Erre egyenesen szükség volt, hogy a még meglévő önbizalmam egy kissé visszahúzódjék, és ne nagy reményekkel nézzek az olimpia elé. Ugy is utastam ki, hogy csak sikerüljön a döntőbe bekerülnöm. A döntőbe 12 fő kerül és ha már ide bejutok, nagyon rosszul már nem szerepelek, mert a világon a legjobb 12 embere között lenni remek teljesítmény.

A kiutazás elég hosszan tartott. Az utána következő napokon fáradtak voltunk egy kicsit, de kint is folytattuk az edzéseket. Az első hét végén tartott versenyünkön elég sok nagynevű versenyző indult. Ellenük kellett versenyeznem. Hét közben remekül ment a dobás. Ugy is gondoltam, hogy a hét végén talán sikerül valamit elérnem. Legalább az első négy közé kellene kerülnöm, mert így bekerülhetek az olimpiai döntőbe.

A selejtezőszint 54 m, de ennyit dobni úgy, hogy esetleg 52, vagy 47 métert tudok sőt 33 métert - ha kell - elég kinos érzés volt.

Az edzések jól mentek, technikailag is jól éreztem magam, edzőm is biztatott. A versenyen 56 métert dobtam hivatalosan. Sőt az utolsó dobásom 62 méterig szállt. És most egyszerűen nem értettem, hogyan ment el eddig, mi az, amiért egyszer ilyen nagyot dobok, máskor pedig egészen közel esik le. Azt hiszem, kell még egy pár év, hogy ezt tökéletesen érteni tudjam és teljesen tisztában legyek a technikával...

Elért eredményem mindenesetre olyan reményekre jogosított, hogy éjjel álmaimban láttam az eredményhirdetést, a dobogón a harmadik helyen álltam. Fantasztikusnak tűnt a bronzerem!

Ezután úgy telt el egy pár álmatlan éjszakám, hogy pár órát fenn is voltam.

De végre eljött a nagy nap!

Az előző este nagyon nehezen mult. Kinlódunk, mit lehet csinálni: kártyáztunk, sétáltunk, újra kártyáztunk és megint sétáltunk. Végre este 11 körül lefeküdtünk. Másnap reggel már 8 óra körül "kukorékoltam". Lementünk reggelizni. A komoly reggeli adagot: tojásrántottát, teát, kekszet - mind megettem. A többiek egyre rosszabb hangulatban voltak és rosszabbodott a közérzetük is, mert ők csak a joghurtig jutottak. - És elég fehérek voltak velem együtt. Mikor összenéztünk, kissé hangulatossabbak lettünk, barátságosan összemosolyogtunk.

Nagyon nehezen mult el a délelőtt.

Kulcsár Gergely újabb önfeláldozásra vetemedett, hajlandó volt velem römizni, pedig ez nála nagy szó. Mindez azonban felőráig tartott; majd sétáltam, ebédeltem. A többiek csak a levesig jutottak, én azonban egy szelet húst is ettem. Két órákor indultunk a pályára.

A melegítésnél edzőm - azt hiszem - sokkal idegesebb volt, mint én, aki az egyik sarokban ültem egy padon. Időnként odajött hozzám és szólt: nem kell még melegíteni? Mondtam: "Jenő bácsi, én csak fél órát szoktam melegíteni". "Jól van" - mondta és elment szétnézett, de 5 perc múlva ismét visszajött és szólt: "Még mindig nem melegít?" Ismét válaszoltam: "Jenő bácsi, fél órát szoktam csak melegíteni". Erre újra otthagyt egy pár percet. Ez így ment négyszer-öttször, aztán, hogy ne legyen annyira ideges, elmentem melegíteni. Kezembe vettem a gerelyt, dobáltam egy kicsit. Egészen jól "feküdt" a kezemben. A verseny előtt ugyanis meg lehet érezni, hogy hogyan simul a tenyérbe. Utána bevezettek bennünket a pályára; álltunk egy keveset.

Egy arénába belépni olyan érzés volt, - ezt többször elmondtam - mint amikor a bikát beengedik a stadionba és rengeteg ember nézi köröskörül, ki ennek, ki annak drukkol. Mindez azonban csak pár percig tartott. Azután rögtön megrohantuk a gerelyeket. Antal Márti volt, aki nagyon frissen és gyorsan két 55 méteres gerelyt szerzett. Többféle gerely volt kikészítve és nem mindegy, hogy melyiket választjuk. Lemértük a rohalmot. Nagyon jónak tartottam a tartánpályát. Talán jobb is, mint a pesti pályánk. Két centi vastag, nagyon jó puha, le lehet ülni rá, nem volt hideg.

Megkezdődött a verseny.

Hetedik dobó voltam. Általában nem szeretek az elején dobni. Vizsgánál is így van az ember: van aki szeret az elején, vagy csak a végén vizsgázni. Én a végén szeretek, mert addig kimerülnek a tanárok.

A versenyen Antal Márta dobott először.

56 métert ért el. Ez nála ragyogó eredmény. Gondoltam, hogy ezen még javítani is tud. Ugy látszott, ezzel az eredménnyel biztosan az első hat között van. Ekkor még nem voltam tisztában, hogy a többiek mit tudnak. Első dobásom 57 méterre sikerült. Ez nagyon meglepett, mert előre nem szoktam nagyot dobni. Ez azt is jelezte - mivel a versenyeken az utolsó két-három dobásra szoktam a legnagyobbat dobni - az 57 méterre 2-3 métert feltétlenül tudok javítani.

A sorozatnak lassan vége lett.

Ennél nagyobbat senki sem ért el. Ez igen feltűnő volt, mert komoly ellenfelek dobtak le, akik 58-60 méteres dobók és ahogyan előzőleg nyilatkoztak Németh Miklósnak, aki szakdolgozatához gyűjtött anyagot, majdnem mind az első dobásra szokta elérni legjobbját. De jött a "fekete ló", Penes. Nála soha nem lehet tudni, mire képes. Képes 47 méterre, mint ahogyan nálunk is ennyit dobott Budapesten, sőt fordítva fogja meg a gerelyt, de tud 60 méteren felül is. Sőt, ha figyelembe vesszük képességeit, akkor 65 méteren felül kellene dobnia. Soha nem lehet tudni, hátha egyszer elkap egy dobást és képességének megfelelően dob.

59.90 körüli eredményt ért el.

Ez már nagyon szép eredmény. Itt már össze kell szednie magát az embernek, hogy ennél nagyobbát dobhasson. De furcsa módon biztos voltam benne, hogy ez menni fog. Második dobásomra 60.34-et értem el, mellyel - mint később kiderült - meg is nyertem a versenyt.

A verseny előtt úgy tippeltem, hogy az olimpiai győzelemhez legalább 62 m kell.

Az idén eddig nem voltak nagy eredmények, hiszen - furcsa! - de én vezettem a világranglistát. Illetve volna valakinek nagyobbát dobnia. Ugy gondoltam, tartogatják erejüket, mindegyik egy kissé elbujik azzal, hogy majd az olimpián "mutatom meg".

Következett a harmadik sorozat.

A sorozatok közötti szünet nagyon hosszú volt. Nem tudtam javítani. De Penes eredménye sem változott. Pedig azt hittem, túldob. A hatodik sorozat elején sem javítottam. Éreztem, ez volt a maximum, ami bennem van. Ezek után csak drukkolni lehetett; ezt csináltam is keményen.

Utóm a pálya szélén, sétáltam, nem is mertem arra nézni. Senki sem javított, nem is előztek meg. Most jött az az érzésem: első lettél! De mi az, hogy első lettél? Megnyertél egy versenyt? Egy versenyt, egy olimpiát! Hát nem mindegy, hogy milyen versenyt nyertem meg? Olimpiát? Magyar bajnokságot, egy kerületi versenyt? Egy bajnoksággal vagy egy nyereleménnyel több?

Abban a pillanatban megláttam a pálya szélén a magyar lányokat, akik majdnem kiestek a rácson és kiabáltak, integettek oda. Odaszaladtam hozzájuk. Mindannyian gratuláltak. Nagyon jó és meleg érzés volt.

Kissé később jutott csak eszembe edzőm, mert ő nem volt olyan hangos és nem kiabált annyira. De berohant a pályára és nagyon-nagyon boldog volt. Talán ennyire boldognak még nem is láttam.

Ezután jöttek a vívólányok, akik majdnem felborították az éppen zajló 3000 méteres akadályfutást. Keresztülrohantak a pályán, nem törődtek semmivel, nyakamba ugrottak. A rendezőségnek hosszú percekbe került, míg sikerült kitessekelni őket. Dömölky Lidia azóta is állandóan azzal jön: jaj, mennyire szégyellem magam. De azért nagyon-nagyon jól esett.

Ezután az eredményhirdetéshez vittek bennünket.

Furcsa, de még mindig nem voltam teljesen tisztában, mi az: megnyerni egy versenyt, megnyerni egy olimpiát. Mindig úgy éreztem, hogy ez most nekem sikerült, pillanatnyilag én voltam a legjobb formában. Lehet, hogy a többiek képességben és versenyszerűségben sokkal jobbak, hiszen olyan lett a negyedik, sőt ötödik, aki a világon két év óta veretlen, Javorska, az egyik legjobb versenyző. Nagyon félttem tőle. Meg is érdekelte volna, hogy ezen az olimpián jobban szerepeljen. Antal Márti negyedik lett az utolsó sorozatban, aki szintén csodálatos szép teljesítményt nyújtott. Tavaly szült, egy éves gyermeke van és ennyi idő alatt így felkészülni, - csak bámulni tudom. És ilyen emberek fölé kerülni!

Sokan kérdezték, milyen érzés volt a dobogó legfelsőbb fokán?

Általában azt a választ adtam, hogy mindenkinek meg kellene próbálni, egyszer fel kellene állni, mert azt elmesélni nem lehet. Olyan érzés, amit pillanatnyi benyomás, színek, hangok, zene, és az, hogy egy hatalmas stadionban több ezer ember feláll és egy kis nemzet lobogójának, egy kis nemzet himnuszának tiszteleg, megbecsül egy sport-eredményt, mely évek munkájának gyümölcse volt. Látni a sötétebb kék eget és a kék ég előtt a piros-fehér-zöld zászlót. Elgondolni, hogy otthon most a családtagok, Mami, Papi, véglegényem ott ülnek a televízió előtt és talán ugyanarra gondolnak és látnak az emelvényen, és mögöttem a zászló. Mindezt szavakkal nem lehet elmondani. Ott kell lenni, érezni kell.

Utána sokáig nem engedtek el, mert be kellett menni a TV szobába, nyilatkozni.

Minden olyan álomszerű volt, mint amikor az ember filmet lát és nem is érzi, hogy szalad az idő. Onnan egyszer csak kijutni egyedül a sötétbe a stadion elé, ahol már nincs senki és végre... egyedül lenni. Végre eszembe jut, hogy edzőm már benn van a faluban, még nem is látta érmem. Sietni kell, bevinni neki, megmutatni az ebédlőben és újra fogadni a gratulációkat. Érezni azt, hogy örömet szereztem, hogy talán most már jobban fog menni a többieknek is, talán most már megindult a magyarok éremszerzése, mert ennek menni kell! És ment is, mint ahogyan azt a 10 darab aranyérem mutatja.

Hogy az én éremem volt az első, az tökéletesen véletlen. Most az atlétika volt a kezdőszám, én pedig elől szerepeltem.

Ez volt az első magyar arany története.

- - - - -

Zsivótzky - Klim párharc az olimpián

/Az Orvosegyetemen elhangzott beszámoló magnófelvétele alapján készült/

Egy pár élménybeszámolót tartottam már. Az a tapasztalatom, hogy - sajnos - elég hosszú sportmulta tekintek vissza. S ebből az következik, hogy 31 éves vagyok.

Ugy érzem, a mexikói olimpiára akkor kezdtem készülni, amikor Tokióban elvesztet-

tem az aranyérmet. Még most is azt állítom, hogy ott álltam legközelebb a győzelemhez. Ott voltak meg ugyanis mindazok a körülmények, melyek ehhez szükségesek. Mert rendkívül döntőek azok. Állítom ma is, hogy a körülmények teszik az olimpiai bajnokságot. Ott mindez megvolt, nekem nyerni kellett volna. És ha egy kis szerencsém van, nyerek is.

Azon múltott minden, hogy melegítőm átázott és szinte "priznic" volt rajtam állandóan, így pedig nem tudtam megújítani magam.

Ekkor történt ugyanis első találkozásom Klimmel, akit addig nem ismertem. A többiekkel már találkoztam, de azok rosszabbak voltak. Ezért azt gondoltam, hogy simán nyerek. Ugyanis már az első dobásom igen jól sikerült. Abban az időszakban az már nagy dobásnak számított. A többiek nagyon rosszul dobtak. Mindent elkövettem, Eck Schmidt Sanyinak mondtam is, hogy adja ide cipőjét, mert abban jobb felállni a dobogóra.

És ekkor jött Klim. Jól "bevágott" negyedikre. Mondtam is magamban: na, négy év ismét! Várhatok megint!

Sajnos, olimpiai szereplésemről meg kell állapítanom, hogy mindig favoritként utaztam. Ez pedig elég nehéz dolog. Az újságok eleinte - még fiatalabb voltam - azt írták, hogy ez a fiatal be fog "robbanni", szorgalmas, stb. Da ha végiggondolja az ember: mindez egy verseny csupán, melyet meg kell nyerni. Ha két centiméterrel is, de meg kell nyerni. És négy év van rá.

Később, mikor megfelelő tapasztalatokat szereztem - merem állítani, hogy van ilyen - ennek ellenére minden versenyen ugyanugy izgulok - azt mondták: tapasztalatot elég lesz ahhoz, hogy megnyerjem azt az olimpiát. Mindez azonban nem sikerült.

Az utolsó négy évben, ami a mexikói olimpia szempontjából érdekes, azt írták, van egy úgynevezett "Klim-komplexum". Nem tudtam róla, de a későbbiek folyamán, miután annyit írták és mondogatták, kezdem elhinni. Valóban félig igaz, félig talán nem. De valószínű - ahogyan most már nyugodtan utánagondolok - valóban volt egy ilyen érzésem, az, hogy nagyon nehéz őt megverni. Ez elsősorban nem belőlem fakadt, hanem belőle, mert rendkívül nyugodt természetű és nagyon biztos versenyző.

Nem akarom részleteiben ismertetni az olimpiai évet, meg azt, hogy mit is végeztem. De elég vegyes év volt. Mindeképpen meg kell azonban mondanom, hogy nagyot fejlődtem eredményességben. Ugy érzem, versenyzés szempontjából is volt javulás, mert egy nagyon döntő változáson mentem át. Januártól ugyanis Csermák József vette át edzésem irányítását. Nagyon régi jóbarátok vagyunk. Nekünk nem annyira szakmai vonatkozású az együttműködésünk, mint inkább lelki együttműködés. Így történt Mexikóban is. Klimmel egy pályán edzettünk. Csermák mondogatta nekem - ez egyebként pszichológiai eset - "nézd, hogy meghízott ez a Klim!". En az ellenkezőjét válaszoltam: "Milyen jól dob ez még, micsoda erős lábai vannak!". De Jóska ismét szólt: "Nézd, mennyire lassú!" Meg tudott győzni arról, hogy vagyok olyan jó, mint ő. És mindez döntő volt.

Ezt az évet nagyon szorgalmasan dolgoztam át. A többi sem volt valami nagyon "lázszálós" év, de ez az esztendő különösen jól sikerült, jól elkaptuk a munka ritmusát. Mindegyik edzésen éreztük, hogy egy kicsit fejlődtem. Általában minden a tervnek megfelelően haladt.

Ebben az évben is találkoztam Klimmel, de mindig megvert. Legjobban az Európa Bajnokságon kapott vereség fájt, mert ki akartam tenni magamert a hazai közönség előtt. De nem sikerült. A többi versenyen elkönyveltem, jobb nálam. Elhatároztam: mindaddig fejlődöm kell, míg jobb nem leszek nála.

Az idén legelső találkozásunk Leningrádban zajlott le a Znamenszky emléktversenyen, amikor is igen gyege formában voltam. Ez a verseny - mondhatni - a világ egyik legnagyobb atlétikai versenye volt, mert tengeren túlról, Afrikából és sok más helyről jöttek igen komoly meghívottak! A kalapácsvetés szempontjából - ahogyan utólag mérlegetem - olimpiai döntő volt. Rendkívül rossz formában utaztam ki, de edzőmmel megbeszéltük, hogy még egy esetleges vereség is többet ér, mint egy elkezdett Klim-komplexum, - hogy így mondjam - mellyel ott találkozom majd az olimpián! A vereség "sikerült", jól kikaptam tőle. Klim szovjet csúcsot dobott. Nehezen tudtam összeszedni magam. Megint voltak kifogásaim - magam előtt. Valóban elég nehéz körülmények között versenyeztem. Sérüléssel is bajlódtam. Nagy a különbség Budapest és Leningrád között, hiszen ott mindössze 8 fok volt, hűvös széllel, s azt én nem szeretem. Elég hosszú ideig tartózkodtunk Leningrádban. Az utolsó három edzésem már ott végeztem. Mindezek miatt kaptam ki Klimtől.

Azonban nagyon kényeges dolog következett számomra. Lejegyeztük a sorozatokat. Ezeket este tanulmányoztuk és igen elkeseredve, úgy véltem, ebből megint nem lesz olimpiai bajnokság. Meg lehetett figyelni, hogy Klim az első három dobásból 70.70-et ért el úgy, hogy nem volt 70 m-es ellenfele. Arra gondoltam tehát, ha Mexikóban elsőre 72-öt tudok elérni, akkor meg lehet verni. /Es valóban így is történt később Mexikóban, csak valahogy mégis másként alakult./

Mindez olyan önbizalmat adott, hogy még nagyobb munkakedvvel láttam az edzésekhez, az úgynevezett másodalapozáshoz, mely közvetlenül megelőzte a mexikói versenyeket /illetve közben volt még a formabahozás is/. Itthon rendkívül jó formába kerültem. Ekkor sikerült megjavítanom csúcsomat.

Mikor kérleztünk Mexikóba, nagyon érdekes esemény történt.

Megérkezés után az átállítás nagyon nehezen ment, egy nap és egy éjjel nem aludtunk a repülőúton, hiszen végig világos volt. Másnap szóltam Csermáknak, kimegyünk edzeni! Válaszolta, jó, kimegyünk, de csak nagyon finom átmozgatás lesz. Ismerkedtünk az olimpiai faluval. Láttam, ott vannak a kalapácsvetők, közöttük egy-két régi ismerős. Elhatároztam, "megkóstolom", milyenek a körök és dobok egy párat...

Valóban beálltam és nagyon könnyen dobáltam. A pályám szalagokkal jelölték a métereket. Maga a pálya földtöltéssel épült. A harmadik dobásom jóval túl szállt az utolsó szalagon, amelyről később kiderült, hogy 70 méter volt. És éppen akkor jött Klim. Mindig nagyon kedvesen üdvözöltük egymást, nagyon jó sporttársak vagyunk. Láttam, hogy elfehéredik. De - gondolom - én sem voltam valami rózsaszínben! Kevés német tudásunkkal kezdtünk beszélgetni. Gratulált csucsomhoz. Kérdezte: technikázunk? Mondtam, hogy csak megpróbálom a kört. Közölte, hogy ő is dobál egy kicsit... Jött is az edzője. Tovább beszélgettünk...

Valahogyan felvillanyozódtam és a következő dobásra kidobtam a pályáról a kalapácsot. A közönség felhőrdült, hiszen a pálya 73 méter volt. Láttam, hogy Klim odanéz és gondoltam: "Na, ez jól esett neked!"

Ugy érzem, itt kezdődött meg rivalizálásunk.

Másnap is ugyanott edzettem. Megkérdeztem tőlük, ők mikor edzenek. Általában az edzéseken nagyokat dobok. Ugy szoktam meg, hogy minden edzésen hatot dobok - maximális erőbeadással. Viszont tudtam, hogy Klim a legtöbb edzésen csak technikázik.

Láttam azonban, hogy ő is nagyokat szeretne dobni, s ez nála a technika elrontását okozza. Mindjárt szóltam is edzőjének, hogy ez nem lesz jó.

A legnagyobb meglepetés akkor ért, amikor egyik előversenyen - melyről meg kell mondanom, nekem nagyon szerencsétlenül jött! - győzni akartam és szerettem volna világszűcsöt elérni. Ez a verseny pontosan az átállás ötödik napjára esett. Mindenkinél az volt a véleménye, hogy a kiérkezés után a 4-7. napon áll be a krízis, amikor is kijön a 7 órás különbség, a nemalvások, a légszomj. Éppen erre az ötödik napra fáradt el a szervezet, hogy utána felfelé ivelés, javulás következzen. Nem is éreztem magam valami jól. De úgy gondoltam, így is tudok akkorát, mint Klim.

Kimentünk a versenyre. Valahogyan idegesebb voltam, mint máskor. Egy-két szerencsétlen körülmény is közrejátzott. Lényegében 12 cm-rel tudott megverni, ugyanis majdnem 72 m-t dobott. Ugy éreztem, eredményemmel annyira közel kerültem hozzá, hogy meg lehet verni. A 12 cm-es győzelme azt jelenti, hogy én támadok hátulról és végeredményben ez a minimális különbség nem nyugtatja meg őt, ez igen kis különbség.

A verseny után nagy formába kerültem.

Ezután nem jartam arra a pályára, ahol ő edzett. Arra számítottam, talán azt hiszi, hogy meg nagyobbakat is tudok dobni. Ezért átmentem a Praktika stadionba. De Klim utánunk jött. Ezt látva, gondoltam: már ez is jó! Ezen a napon életem legnagyobb formájában voltam. Itt nyújtottam eddigi legjobb edzésformámat /azért nem mondom meg számszerűleg az eredményt, mert azt csak jövőre szeretném teljesíteni/. Ugy érzem, hogy ez az edzés Klimnek olyan eseményt nyújtott, mellyel nem cseréltem volna. Nagyon elsápadt. Azt hiszem, akkor nyertem meg az olimpiát. Még most is biztos vagyok benne, hogy ha ez az edzés nem történik ilyen körülmények között, akkor Klim 74 méterre is dobhatott volna.

De szóljunk magáról a versenyről.

A selejtezőben elég könnyen dobottam 72.60-at. Ez Klim számára nem jelentett semmit, mert tudta, hogy a selejtezőben mindig nagyot szeretek dobni, vagy valamilyen csűcsot elérni. Itt az olimpiai csűcsot akartam tulszárnyalni. Ez nem volt nehéz, hiszen majdnem csak 70 méter volt. Klim egészen könnyedén csak 66-ot dobott.

Másnap következett a döntő.

Németh Angi elmondta, hogyan telik az utolsó 24 óra. Az ember mindent csinál, egy perc legalább egy órának tűnik. Borzalmas lassan mult az idő. Mindent kitaláltunk, de minden gondolatunk csak a verseny volt. Ez az utolsó két nap a legnehezebb.

A verseny számomra elég jól alakult. Bemelegítő dobásaim jól sikerültek, mozgásom egyben volt. Tizenharmadiknak dobottam. Magamban azt gondoltam, ez a szám már nem is számít, hiszen olyan szerencsétlen vagyok.

Klim elsőre elég nagyot dobott, de rögtön utána következtem - hiszen közvetlen előttem dobott- és 2 cm-rel túldobtam. Éreztem, ez a dobás nagyon rosszul sikerült. Csak annak örültem, hogy benn tudtam maradni a körben.

A verseny lefolyását nagyon sok ujság közölte. Ezért helyette inkább azt mondom el, hogy akkor jött számomra a krízis, amikor Klim vezetése mellbevágott. Láttam a 72.82-es eredményét és tudtam, nem is volt valami jól sikerült dobás. Éreztem, ennél még nagyobbra is képes. Tényleg, a következőre dobta legnagyobbját, a 72 m felettit. Ekkor elszántam magam, hogy most mindent félreteszek, végrehajtom a mozgást, mert nem lehet, hogy ne nyerjek.

Valóban egy technikai dologra gondoltam csak.

A negyedik sorozat dobása a rúcsba vágódott. Ez kissé megnyugtató volt. A nézők és az itthoniak nem tudhatták, mi játszódott le bennem. Tudtam, hogy a két következő dobásból az egy mozgást végre tudom hajtani s ez elegendő lesz a győzelemhez.

Az ötödik dobásra sikerült.

Eddig azonban olyan idegállapotba kerültem, hogy éreztem: ha az ötödik dobás sem lesz jó, akkor már utolsóra nem tudok javítani. De sikerült!

Hogy mi játszódott le bennem addig, amíg mérték, arról egy kis regényt lehetne írni. Éreztem, dobásom jó volt. Hátramentem, de nem volt lehetőség arra, hogy kimenjek megnézni. Figyeltem az eredménytáblát. Ez azonban nem működött, összevissza villogott. Átutottam a másik oldalra, de ott is csak nullák voltak. Megijedtem, mert ha nullát

mutatnak, akkor kiléptem, érvénytelen a dobás. De nem léptem ki, mert visszanéve láttam, hogy a körnél lévő versenybíró még mindig a fehér zászlót tartja magasán. Jobbra-balra futkároztam, hátha kigyullad az eredményjelző tábla. Végül odajött az egyik versenybíró és szólt, hogy megnézhetem a jegyzőkönyvet. Ezt ugyanis elfelejtettem. Pedig ez lett volna a leggyengébb.

A nagy táblán tussal írták az eredményeket, melyből mindenki tájékozódhatott. Láttam, hogy leírják: 73... Na - mondom - ha egy kis szerencsém van, akkor megnyerhetem a versenyt. Az ötödik sorozat nagyon lényeges volt számomra.

Ekkor hallottam a spanyol bemondót, hogy 30 ! Erre már felugrottam a levegőbe, olyan érzésem volt, hogy ezt a versenyt megnyertem. Eredményem jobb, mint Klimé, tehát örülhetek. Ezt az eredményt mutogattam Csermák Józsefnek, aki közben a nézőtéren rosszul lett. Ezzel elfoglaltam magam.

A sorozat igen gyorsan végetért. Ismét Klim következett. Éreztem, hogy ha Klim javít, akkor megérdemli a győzelmet. Tudtam, most már ezen túl nem javíthatok. Mondtam is Eckschmidtnek. Jó volt, hogy Lovász a harmadik helyen állt. Eckschmidt pedig a negyediken. Ez is lelkesített.

Közben humorizáltunk; bizony, egy kissé fanyarul. Annyira izgult mindenki, Leülttem a dobókörnek háttal egy kis padra. Megkértem Sanyit, közvetítse a versenyt. De erre nem volt hajlandó. Végre közölte, hogy Klim már dobott. Ez igen megnyugtató érzés volt, mert a közönség nem hördült fel. Ugyanis a nagy dobásokat hatalmas ovációval fogadták. Erre felálltam, körülnéztem, hiszen utolsó dobó voltam. Eckschmidt odaadta a kalapácsot, mondván: "Itt van, dobj!" "Várj", előbb megnézem az eredményt" - válaszoltam. Ismét szólt: "Ne törődj semmivel csak dobj!" És valahogyan így is volt. Nem törődtem már semmivel, készülődtem, hogy még nagyobbabbnak kellene dobnom. Nekivetkeztem, megfogtam a kalapácsot. Odanéztam, ahol látható az eredmény. Láttam, hogy Klim dobása 71 méter. Erre bizonyos gyengeség fogott el.

Odarohantak hozzám és gartuláltak. De szóltak, hogy koncentrálj. En már nem tudtam semmit sem csinálni. Beálltam a körbe, forogtam és dobtam. Utólag bánom, hogy nem figyeltem erre a dobásra. Ha talán van még egy félperc készülési időm, akkor jobb eredményt érhettem volna el.

Nagyon örülök, hogy ilyen sportszerű versenytársam volt Klim. A sajtófogadáson én dicsértem őt, ő pedig engem. Nagyon komoly ellenfél. Utólag annak örülök legjobban, - persze, előtte kiegyeztem volna, hogy simábban nyerek - hogy elég komoly verseny volt és ha nem is oszlattam el a körülöttem lévő ugynevezett "komplexumot", úgy érzem, jövőben jobb eredmények formájában mutatkozik meg mindez.

A dobogón állni csodálatos dolog.

Angi olyan szépen elmondta, hogy megint ott éreztem magam. Talán első pillanatban az ember nem is érzi, nem is tudja és kb. egy hét múltán jön rá, hogy olimpiai bajnokságot nyert. Sok táviratot, levelet kaptam itthonról. Olyanoktól is kaptam, pl. Kazincbarcikáról, két sportrajongótól, akiket személyesen nem is ismerek.

Ekkor éreztem, hogy az olimpiai bajnokság nem kis dolog. Valóban olyan érzés, melynél jobb talán nincs is. En is csak egyet ismerek ennél jobbat, ha világcuccot dobok, Remélem, négy év múlva találkozunk ismét !

Igy lettem harmadik ...

/Kulcsár Gergely előadása az Orvosegyetemen/

Mint ahogyan Zsivótzky is kezdte beszámolóját: mindig favoritként utazott a nagy versenyekre, ugyanúgy nekem is ezzel kell kezdenem. Ugyanaz a súly nehezedett rám, mert elkönnyelt megbízható versenyzőnek tartottak. Mindig bíztak bennem és tudták, hogy - ha igaz - mindig akkor hozom a legjobb eredményt, amikor arra szükség van és elsősorban a nagy versenyeken. De nem minden versenyem előtt éreztem magamról, hogy az is sikerül.

A gerelyhajítás különben is az olimpiákon a legnagyobb meglepetesű számok közé tartozik.

Általában minden olimpián történik valami váratlan és elsősorban a nagy favoritok szoktak rosszul szerepelni. Erre nagyon jó példa volt az előző tokiói olimpia, amikor a világcuccstartó norvég versenyző, Pedersen, aki pár héttel előbb dobott 91 méteres világcuccot, ott nem került a 12 legjobb versenyző közé.

A selejtező most is úgy indult, hogy hasonló meglepetések születnek. Ugyanis az előző olimpiai bajnok, a finn Nevala, nem került a 12 legjobb versenyző közé, mert nem tudta megdobni a 80 méteres selejtező szintet.

Sajnos, a továbbiakban már nem egészen történt úgy, hogy meglepetés lesz. Vagyis a nagy favorit, a világcuccstartó szovjet versenyző tudta hozni formáját és ha utolsó dobására is, de teljesítette azt, amit vártak tőle.

Azt szeretném elmondani, hogyan is történt mindez, hogyan zajlott le a verseny és végeredményben miképpen is lettem harmadik.

A selejtező szintet elsőre sikerült megdobnom. Ott szurkoltam még egy félórát, hogy a nagy riválisok közül legalább néhány kiessen. Lusia is csak másodikra dobta meg a szintet. Sőt a finn, aki második lett, nagynehezen csak harmadikra, ugyisintén a veszélyesnek számító svéd, meg a lengyel versenyző is.

Kezdetben tehát jól indult a verseny, de majdnem minden rivális bekerült - kivéve az előző olimpiai bajnokot.

Részemre tehát kedvezően záródott a selejtező.

Ez egy kis önbizalmat adott. Hogyha visszagondoltam a versenyt megelőző edzések-re, nem mindig éreztem ezt az önbizalmat. Előfordult ugyanis olyan edzés, hogy teljesen rákészülve, pihenten, eredményre való dobásokat terveztünk, versenyszerű edzést tartottunk. De akárhogyan is akartam - nem mindig sikerült. Pedig edzőm is jelen volt, aki mindent ki akart hozni ezen az edzésen. Köztudott ugyanis, hogy edzésen képtelen vagyok nagyot dobni. Fogadásokkal próbált egy kicsit versenyre hangolni. A fogadás tétje nem volt nagy. Gyakran sikerült annyira feldoppingolni, hogy megnyertem a fogadást. De igen sokszor ő nyert. Nem mindig van az ember olyan állapotban, hogy képes legyen nagyobb eredményt nyújtani.

Volt olyan edzés, hogy 75 métert sem tudtam dobni - minden rákészülés ellenére. Pedig az olimpiai verseny már nagyon közel volt.

Az előzetes versenyen én is indultam. Itt is egy kis önbizalmat adott, hogy néhány nagy versenyző között sikerült 82 m fölötti eredménnyel másodiknak lennem. A selejtező után, másnap - amint már említették - elég nehezen teltek az órák. Végül elkezdett a döntő kezdete. Délután 3 óra volt. Hetediknek dobtam, mint Németh Angi. Ez sem rossz előjel: olimpiai bajnok sorszámaival indulni! Reménykedtem, hogy az első három dobásból tudok olyan eredményt elérni, mely biztosíthatja a legjobb hat közötti helyezést.

A selejtező eredménye után úgy éreztem, jól kell dobnom.

Az első dobásba bele is adtam mindent. Szegény gerely, majdnem összetört. De 83.30-nám már leesett. Ez - ahogyan a többiek mondták, nem volt túl biztató. A harmadik sorozat után még mindig 83.30-nál tartottam és a hatodik helyen álltam. Azt már elertem, hogy a legjobb hat közé kerültem, de látva a nagy riválisokat, akik bizony jól dobnak és ha nekem nem sikerül az a kitűzött cél, amit Pesten Koltai Jenő előírt, 86 méter felett kell dobnom - nem kerülhetek dobogóra.

Tehát még az a reményem sem lehet, hogy az első három közé juthatok.

Ereztem viszont, hogy mindhárom dobásomnál valami nem volt jó, ennél nagyobbát is tudok dobni. Ezért erre összpontosítottam. A negyedik dobásnál, ha nem is teljesen, de sikerült a mozgás. Olyan jól eltalált dobást tudtam végrehajtani, mellyel váratlanul átvettem a vezetést. De ezt sem éreztem teljesen jónak. Amikor azonban felírták a 87.06-os eredményt, nagyon boldog voltam és talán tulzatosan is örültem.

Úgy éreztem, megismétlődik megint a tokiói eset, amikor is ilyen váratlan jó eredménnyel, jó dobással, megelőzve a vezető Lusist 86.34-gyel vezetett a finn versenyző előtt, akinek eredménye 86.30 volt/, ez talán egy kis lelki nyomást gyakorol rá és meg tudom nyerni a versenyt!

Felmerült bennem a nyeresi lehetőség és ez még csak erősödött az ötödik sorozatban. Még egy 85 m-en felülit dobtam, de egy kicsit magasra engedtem fel a hegyét. Ezt a dobást éreztem a legjobban végrehajtottnak. Ebben a sorozatban nem tudtam javítani, de a többiek sem. Mindketten közvetlen előttem dobtak.

Mikor Lusis az utolsó dobásra készülődött, oda sem mertem nézni, elvonultam oldalra, háttal álltam a dobásnak. Sajnos, nála felhangzott a közönség felmorajlása, amely jelzi a nagy dobást. Tudtam, baj van!

Tehát már a második helyre estem vissza!

De mindettől függetlenül bíztam, hogy legalább a második helyet meg tudom tartani.

És ekkor következett az aránylag alacsony termetű - ami gerelyhajítóknál nem mindig előnyös - finn versenyző. Ez az ember csupa dinamit, olyan robbanékonyasággal rendelkezik - és ez különben is jellemző a finn gerelyhajítókra - hogy szinte felülmúlhatatlan. Ha egyszer eltalálja a dobást - és ez, sajnos, sikerült - akkor a gerely le sem akar esni. Ezzel a jól sikerült 88.58-as dobásával, új egyéni csúcscsúccsal, megelőzött. Utána következve, hiába próbáltam már javítani. Tudtam, hogy 90 méter felett képtelen vagyok dobni. 83.40-es dobással fejeztem be a versenyt.

Annak ellenére, hogy harmadik olimpiámon megint dobogóra kerültem, egy kicsit csalódottan készültem az eredményhirdetésre. Egy kis keserű érzés volt bennem, hogy már megint nem nyertem. Ugyanis Tokióban hasonlóképpen jártam. Mikor ez a kis keserűség elmúlt, nagyon örültem annak, hogy újra dobogóra kerülhettem, "vén" fejjel is megálltam helyem. És igazuk lett azoknak, akik bíztak bennem - elsősorban edzőmnek - aki most is azt hangoztatja, hogy nem szabad abbahagynom a versenyzést, mert még a következő olimpián egyéni csúcsot is dobhatok.

De mint versenyző, ezt már nem vállalom. A következő év végén, az Európa Bajnoksággal szeretném befejezni nemzetközi sportpályafutásom.

Parkas Pál

Lázár László útja a mexikói bronzéremig

Október 17-én a késő éjszakai órákban sokezeren ültünk a TV készülékek előtt - ugyanúgy, mint az előző napokon - és kíváncsian vártuk a Mexikóból érkező híreket, képeket. Ezen az estén azonban Pécs-Baranya szempontjából külön is nagy érdeklődéssel kísérték a nézők a XIX. Nyári Olimpia küzdelmeit, hiszen a kalapácsvetés döntőjében három magyar versenyző között ott volt Lovász László, a Pécsi Dózsa versenyzője.

Az eredményt mindannyian ismerjük.

"Lázi" ebben a nagy csatában szintén hű maradt önmagához. Minden előzetes várakozást felülmulva, megszerezte az olimpiai bronzérmet.

Az a mód, ahogyan a döntőben egy gyengébben sikerült és egy elrontott dobás után - a 13 résztvevő között az utolsó helyet foglalva el - harmadik kísérletével egyszerre tiz ellenfelét megelőzve 69 méter 78 centiméteres egyéni csúccsal, az olimpiai győzelmi emelvényt jelentő eredményt elérte, mintegy szimbolizálta eddigi küzdelmes, de sikerekkel gazdagon megtűzdelte pályafutását.

A mexikói "csúcs" Lázi esetében nem jelent végállomást, de azért érdemes megállni egy pillanatra és visszatekinteni a megtett útra.

Hol, mikor kezdődött, milyen akadályokon át vezetett ez az út az olimpiai stadionba?

Előjáróban szeretném megjegyezni: Lovásznak ugyyszólván minden cselekedetét valami határozott cél vezérli. Ezt a célt azután mindenképpen igyekszik elérni, márcsak dacból is, s ez a dac végülis az olimpiai bronzéremig vezetett.

1959-ben Lovász Lázár, a birkózó, megpróbálkozott a kalapácsvetéssel. Nem hittem hogy nem tud akkorát dobni, mint osztálytársa és egyben legjobb barátja, Hauszmann Ervin, aki a Bányaisporthalás Technikum legjobb kalapácsvetője volt. Az év végén a megyei ranglistán a következőket olvashatjuk: 5. Lovász Lázár /Pécsi Dózsa/ 40.97, 6. Hauszmann Ervin /Pécsi Dózsa/ 40.65.

Ime, az első célkitűzés teljesítve!

Ez volt a kezdet.

és a folytatás: 1960. 1. Lovász 47.53 /sokatmondó javulás/. A következő években Lázi eredményei így alakultak: 1961: 50.73, 1962: 54.15, 1963: 55.70, 1964: 59.10.

A következő év meghozta az első komoly sikert is: tagja lett a magyar válogatottnak és sikerrel képviselte hazája színeit Csehszlovákia ellen. Eredménye: 62.74. Ismét egyéni csúcs!

Itt van előttünk 1966: a budapesti Európa Bajnokságon a kalapácsvetés döntőjében 65.28-as dobással újra javított legjobb eredményén és váratlanul megszerezte az igen értékes ötödik helyet.

Talán már nem is véletlen, hogy az újabb csúcsjavítás ugyancsak címeres mezben történt: 1967. július 23-án, Budapesten, a magyar-brit viadalon 65.68-at dobott és megelőzte a szigetország versenyzőit. Ezt az évet 67.04-es teljesítménnyel zárta. Az olimpia évére nagy odaadással készült, épp úgy, mint számos társa, de talán nagyobb hittel és akarással, mint mások. Juniában Szófiában egy nemzetközi versenyen 68.08-ra javította legjobbját /Zsivótzky mögött második lett/, majd néhány hét múlva Londonban az angol királynő kezéből vette át a nemzetközi jellegű angol bajnokság győztesének járó aranyérmet.

Egy árny a képsoron: a kijevei nagy nemzetközi versenyen - amely azonban nem volt tétre menő és erős edzések közepette került rá sor - nem tudott döntőbe kerülni. Lovász önbizalmának ez a kisiklás azonban mitsem ártott. Augusztusban Pécsen, búcsúzásul, még nagyot javított eddig legjobbján, 69.22-re dobta a kalapácsot és nagy bizakodással készült a hosszú útra. A többit már tudjuk.

Végül ide kívánczik egy rövid statisztika, mely talán a szakemberek számára is tanulsággal szolgálhat: Lovász a válogatottban, amikor hazája színeit képviselte, ugyyszólván mindig megjavította eddigi legjobb eredményét; és ahogyan mondani szokták: felülmúlta önmagát.

Igy volt az első válogatotttása alkalmával 1965-ben, majd 1966-ban az Európa Bajnokságon, 1967-ben Nagybritannia ellen, 1968-ban a szófiai nemzetközi versenyen és - végül az olimpián.

Legvégül egy jubilaris szám: az olimpiai döntőben 25-tödször javította meg a megyei csúcsot. Az első csúcsjavítás 1962. IX. 23-án, Pécsen 52.60, a 25-ik: 1968. X. 17-én Mexikóban 69.78.

Nehézségek a felkészülés során

Meg kell még említenünk néhány nehézséget, akadályt, melyek megnehezítették Lovász útját, fejlődését, de végső soron meg is acélozták akaraterejét, küzdőképességét.

Ilyen volt például hosszú ideig az edzőpálya problémája. A volt Traktor pályán, majd a mellette elterülő réten ugyyszólván félelvénként kellett újabb terepet keresni, dobókört építeni. Végül a Dózsa pálya átépítésével a dobópálya ügye is megoldódott és az utolsó két évben ezen a téren már nem volt probléma.

Vagy egy másik esete, amire most is kissé keserű szájjal gondolunk vissza: Lázi már jóideje, több ízben - 3-10 alkalommal - legyőzte vetélytársát, Eckschmidt Sándort, mégis az egyes válogatott versenyek előtt, sokszor váratlanul, válogató versenyre rendelték fel Budapestre és az utazástól kissé fáradtan, hátrányos helyzetben, újból és újból bizonyítani kellett.

A mexikói kiküldetés sem ment simán. Akadt olyan vezető, aki sokallta a három kalapácsvető kiküldetését. Az eredmények azonban fényesen igazolták a szakembereket.

Hogyan tovább?

E kérdésre Lovász Lázárnak az utóbbi hetekben már többször volt alkalma választ adni: Pécsen az egyesületben, a munkahelyén - úgy érzi - szeretik, elégedettek vele.

Számtalan jóbarát szeretete övezi. Arra nem is gondol, hogy eltávozzék Pécsről, hűtlen legyen városához, egyesületéhez, a Pécsi Dózsához.

Ami a sportcélokat illeti: 1969-ben Európa Bajnokság, 1971-ben ismét Európa Bajnokság, majd 1972-ben müncheni olimpia.

Hogy ez milyen munkát jelent, megértést a család részéről, támogatást a munkahelytől, a Mecseki Ércbánya Vállalattól, azt csak a közelállók tudják igazán felmérni.

A felsorolt nagy versenyeken való sikeres szerepléséhez Lovásznak a jövőben is szüksége lesz mindazok támogatására, akik eddig segítették útján.

Villányi Nándor

A KALAPÁCSVETÉS

KIDOBÁSÁNAK MECHANIKAI ELEMZÉSE

Az ATLETIKA 1968. évi 9. számában megjelent Szamocvetov tanulmány /Leichtathletik 1968. 24. szám, Szécsényi József fordítása/ nagy vitát indított a magyar dobóedzők körében. Sajnos, az a tény, hogy oroszról németre és németből magyarra kellett fordítani, megnehezítette néhány fogalom elhelyezését és megnevezését a magyar megfelelőbe. Ez azonban nem értelemszavará, mert a fordítási hűség mellett, szakmai jártasság és hozzáértés jelzi a fordító munkáját.

A kidobófázis hatékonysága Szamocvetov vizsgálatai és mérnöki precizitással elkészített mérésadatai alapján nagy segítséget adhatnak edzői munkánkhoz.

Több tanulmányt jelentetett meg a szerző, amelyekben a kalapácsvetés mechanikai számításával, megfigyelésekkel, mérésekkel foglalkozik. Sajnos, egyik tanulmány sem ismerteti a mérések és számítások mikéntjét. Feltételezhetően, optikai és időmérési kombinációk és spekulatív, vagy fizikai számítások eredményei.

A kapott és ismertetett eredmények az azokból levont következtetések objektíve már utólag nehezen ellenőrizhetők, mivel a részletmérések és számítások, valamint a módszerek nem ismertek. Azokra csak következtethetünk és a számításokat csak a kapott adatokból visszavezetve végezhetjük el.

Szakmailag tehát csak a bizalom, vagy azonos kísérletek alapján végzett összehasonlítás alapján hiszünk Szamocvetov tanulmányainak. Természetesen, nagyon jó lenne olyan dinamométer, amellyel a dobás minden helyzetében mérhetnénk a terhelést. Objektív ellenőrzése lehetne a számításoknak. Egyelőre csak olyan elektronos mérőszközökkel rendelkezőnk, amelyek nagysága és lassúsága miatt dinamikus, nagy sebességű és terhelés-változású erőhatások mérésére nem alkalmasak.

Mindezek ellenére értékes és eredményesen hasznosítható a Szamocvetov féle hatékonysági táblázat. Következtetéseivel már nem mindenben értek egyet. Sajnos, a közölt fordításban nagyon szűkszavú a mozgástechnikai elemzés.

A mozgáselemzés és a dobásgrafikai analízisek, kinetikai mérések elemzésének tapasztalatai figyelmeztetnek - a mozgástanítás elsősorban a mozgáselemek helyesen megválasztott intenzitás- és időbeosztásán kell, hogy alapuljon. Az egyén biomechanikai teljesítményszintjének ismerete ad alapot a jó mozgásritmus elérésére, tanításának hatékonyságára.

Szamocvetov szerint "A különböző dobók dobásainak grafikai analizálásából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a nagy teljesítményeknél, a rekorddobásoknál, a kidobás optimális hatékonysága csak egészen szűk korlátok, 25-29 % között fekszik".

/A kidobás hatékonyságát Szamocvetov úgy számítja ki, hogy a második forgás kinetikai energiája és a kirepülési energia különbségét vette alapul./

"Igy ezen keresztül - minden valószínűség szerint - tisztázódik, hogy a biomechanikai tulajdonságok után, mely minden dobónál majdnem egyforma mennyiségben van meg /amelyek fellépnek, hatnak/, a mindenkorí nagyságot kell elfogadni, mint optimális hatékonyságot.

Vegyük a kidobásnak egy optimális nagyságát és akkor ennek segítségével meghatározhatjuk, hogy a kalapácsnak milyen az a célszerű sebessége, amelyet el kell érni a második forgás végén".

A fiatalok tanítására vonatkozó megjegyzése igen fontos és jól aklamazható. A "gyenge" hatékonyság szerepét hangsúlyozza - fiatal dobók esetében. Vagyis V. Chemelevszkij példájából hasznos következtetéseket von le, számunkra is hasznos. A megértés érdekében szükséges a fordításban közölt táblázatból bemutatni és magyarázni néhány adatot.

Megfelelő ritmusnak fogadható el Klim teljesítménytáblázata.

R. Klim teljesítmény	m/sec. a 2. forgás végén	m/sec. a kidobásnál	A zárójelben C. Chemelevszkij teljesítménye szerepel. Az említett tanulság a második és harmadik forgás, vagyis a kidobás közti aránytalanságban, különbségben található.
69.28 m	22.3	25.8	
/59.92 m/	22.6	/23.6/	
hatékonyság kmp	/m kilópond/	kidobás	
62		25.2	
/22/		/10.4/	

Rendkívül tanulságos és figyelemre méltó a grafikai analizálás és a teljesítmény táblázat tapasztalatiból levont következtetés a sebesség alakulásának /spekulatív/ helyes értékelése.

A különböző távolságu dobások sebesség alakulása a Szamocvetov által ismerttetett 2. számú táblázat szerint:

Teljesítmény m	a 2. forgás végének sebessége m/sec.	a kidobás optimális hatékonysága kmp	a kidobás sebessége m/sec.	A táblázat alapján tehát elfogadható az a következtetés, hogy a "maximális kidobási sebesség nemcsak a kidobás erejétől függ. A kidobás elvégzése nagyon függ attól, milyen a kalapács sebessége a második forgás végén. Ha ez túlságosan nagy, akkor ez gyors forgást és nagy húzást /150 kg/ eredményez, s az a dobó számára feltétlenül kedvezőtlen feltételeket teremt.
60.00	20.4	57	23.6	
62.00	20.8	59	24.3	
64.00	21.1	61	24.7	
66.00	21.5	63	25.1	
68.00	21.8	65	25.5	
70.00	22.2	67	25.9	
72.00	22.5	69	26.3	
74.00	22.8	71	26.7	
76.00	23.2	73	27.1	

Meg kell jegyeznünk, a dobó egyéni adottságai - hosszú kar és nagy izomerő, gyorsaság - módosítják, illetve az optimális értékek nevezett szintekkel szemben nagyobb hibaszázalék elviselésére teszik képessé még azonos eredmények esetében is a különböző dobó atlétákat.

Erre utal Szamocvetov a még kiaknázatlan lehetőségekkel kapcsolatban.

A kalapácsvetést tárgyaló szakanyagok nem foglalkoznak minden alkalommal a mozgás elemzés módszereivel, a számítások és a speciális szaknyelv magyarázatával, - mint ez a vitából - Szamocvetov - Szécsényi - Csutka István tanulmány - fordítás, illetve vitanyagból kitűnik.

Szükséges tehát a pontos fogalmak tisztázása, ismertetése.

Az ismertetésben sok olyan speciális és a mechanikából átvett fogalom, számítási séma szerepel, aminél jobbat, alkalmazhatóbbat, pontosabbat találhatunk. Itt emliteném meg, hogy a szimula pörgettyű számításai is elég bonyolultak, ennél több tényezővel összetettebb a kalapácsvető mozgása.

Csak a legegyszerűbb fogalom tisztázására törekszem. Ez is segíti a megértést és az alkalmazást a kalapácsvetésnél.

Az aktív és reaktív erőhatások szerepe. A terheléssel végzett munka közbeni hatásokat és visszahatásokat jelenti; ezeknek egymáshoz való viszonyát, arányát, pl. a gyorsítása /aktív/ és a gyorsítás lehetősége. Mit bír el a dobó, viszonyított értékként /reaktív/. Tehát, melyek azok az izomélettani, vagy egyszerűen anatómiai hatásfokok, /ezeknek a felső határát megközelítően azonosnak tartja Szamocvetov/, melyeknek figyelembe vételével a gyorsítással fellépő termeléseket az egyén elviseli, vagy a mozgás végrehajtása akadályozottá válik.

A dobások esetében az aktív, reaktív erők aránya úgy jelentkezik, hogy a dobó hatást gyakorol a bizonyos dőlésszögben a szerre, a szer a tömeggyorsulás törvénye alapján terheli a dobót. Az arányoknak összehangoltaknak kell lenniök ahhoz, hogy a végrehajtás eredményes legyen.

Igy tanulja meg a dobó, hogyan kapcsolódik a szerhez és a talajhoz. Súlyemelésnél egyszerű példával bizonyítható ez az erőarány: amikor a súlyemelő kísérletet tesz arra, hogy felvegyen egy nagy súlyt, megállni azonban már nem tud vele! Nyilvánvaló, hogy az aktív és a reaktív erők egymáshoz való viszonya megbomlott.

Billentő nyomaték. A billentő nyomaték forgómozgás esetében azt az erőt jelenti, amely a súlyponton halad keresztül. Ez az alátámasztási pont és a súlypont meghosszabbításában elhelyezkedő vonal mint a tengely mozgásánál kialakuló hatóerő jelentkezik. /Az alátámasztási pontot említve, meg kell jegyezni, hogy ez ebben az esetben az egyik, vagy mindkét lábat jelenti./

Stabilizáló nyomaték. Egyre ritkábban használt kifejezés a kalapácsvetésben, gyakorlatilag ezt a támaszfelületet jelenti, mely a két láb között létesül. A súlypontnak a támaszfelületen belül kell maradnia ahhoz, hogy a stabilizáló nyomaték érvényesülhessen a dobásnál /Balogh Lajos dr. tanulmánya, Sport és Testnevelés, 1959./

Kónuszos tengelymozgás. Kónuszos, vagyis kúpos - továbbhaladó forgómozgást végző tengely ese ében - mint ez a kalapácsvetésnél is tapasztalható, Newton törvénye érvényesül. A tömeg tehetetlensége alapján a szer mindig egyenesvonalú mozgásra törekszik. Ezt a dobó centripetális /cp/ középfelé húzó erővel ellensúlyozza. A szernek az egyenesvonalú mozgásra való törekvése, vagyis a körérintő egyenesben való elrepülés, a tömegtehetetlenségen alapul. A dobó által kifejtett erőhatásokkal ez kiegyenlítődik, további gyorsításokra adódik lehetőség /acceleráció/.

A második forgás és a kidobás sebesség-különbségei is végső soron innen adódnak.

A Szamocvetov-tanulmány számításainál feltételezhetően az alábbi sémákat használ-
ták: M = a dobó testsúlya /esetleg súlypontbani/

W = szögsebesség

r = sugár, a tengelyvonalától a körig

R = M és a tengely közötti távolság /Szamocvetov 1968.9. számában közzölt tanulmánya a sebességcsökkenés 3. pontjában foglalkozik mint "saját szögsebesség" növekedéssel./

v = sebesség

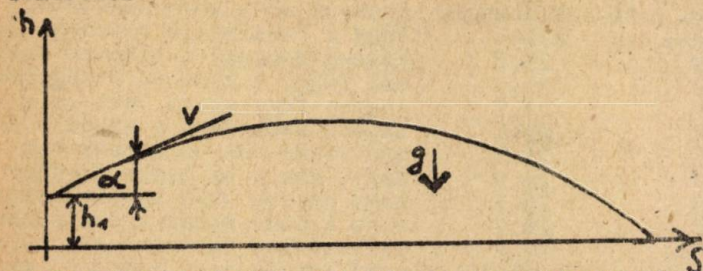
m = a kalapács tömege

cp = centripetális erő

$$\frac{m \cdot v^2}{r} = \text{cp erő}$$

Minél nagyobb az r, annál kisebb a cp és jobban megy a mozgás. Ahhoz, hogy minél messzebb tudjuk eldobni a kalapácsot, a legfontosabb nagy kidobási sebességet elérni.

Az alábbi képlet megmutatta, milyen erő kell ehhez. Szamocvetov a fokozás táblázatait ismerteti:

a kalapács sebessége, tehát arra kell törekednünk, hogy ezt a helyzetet időben lerövidítsük, vagy hatékonyabbá tegyük.

Rendkívül érdekes Szamocvetovnak a mérések alapján szükségszerűen elvont következtetése: ez tartalmában helytálló, annak ellenére, hogy az alkalmazott "a dobó fékezi magát" kifejezés félreérthető.

Mit mond ?

"A kalapács sebessége azért csökken az egytámaszos helyzetben, mert a dobó fékezi magát". Olvassuk csak figyelmesen tovább és rájövünk, hogy ez a "fékezés" olyan nem "akaram", vagy "nem akarom" dolog, hanem a forgó rendszer aktív és reaktív hatásainak törvényszerűsége. Ha gyorsítani akarom a kalapácsot, akkor nem tudok mást tenni, csak a végrehajtás mértékét befolyásolhatom, és ez ugyanolyan dolog, mint az, hogy a fordulathoz fel kell emelnem a lábam, hogy átléthessek, ha nem teszem, akkor összezsavarodnak a lábaim./

Ez azon mulik, hogy az átmenetnél az egytámaszos helyzetig a kalapács szögsebessége nagyobb, mint magának a dobónak a szögsebessége. Az egytámaszos fázisban a dobónak a szer elé kell jönnie /megelőzi/, a test elcsavaródását /torzióját/ elérni."

Természetes, hogy a dobó ebben a helyzetben fékezi a kalapácsot, és kinetikai energiát kölcsönöz, így megnö a saját szögsebessége és megint olyan kétfőtámaszos helyzetbe kerül, ahol további erőátvitelre van lehetőség.

A szükségszerűség, mint már említettem több megállapítás értékét csökkenti. Elsősorban azokat a megállapításokat, amelyek a forgás közbeni energia átvitelre vonatkoznak. Tulzók, de ugyanakkor lényeges elemeket hagy figyelmen kívül, amelyek a szovjet dobók mozgásaira is jellemzőek.

Mint például a torziós és a súlypont helyzetek váltakozását a gyorsítás és a nagyívű kidobás érdekében.

Nem lehet pl. egyetérteni gyakorlatilag a következő megállapítással /idézem/: "Ha az egytámaszos helyzetnél az átmenet pillanatában a sportoló lábai és medencéje nem forog vele, hanem hátramarad, akkor az energiafelhasználás a kalapácsra való átvitelkor nagyon nagy lesz." Igen, - ha nem kellene átlépni két lábra, hanem valahogy másképp is tudnánk gyorsítani, akkor elméletben jö ez a megállapítás.

Igaza lenne, ha a csipő beforgatását késlelteti kétlábás helyzetig - de nem ezt írja !

A tanulságok összefoglalásánál az 1. pont nem kapcsolódik logikusan az előző részletezésekhez és saját megállapításait cáfolja.

"1. Az átmenet pillanatában az egytámaszos helyzetnél a láboknak és a medencének hasonló szögsebességgel kell forogni, mint a kalapácsnak".

Ha így lenne, nem lenne torzió, hanem annak fordítottja, egyre fokozódó lemaradás és ezzel együtt a szer gyorsításának lehetősége csökkenne.

Figyelemre méltó az a tény is, hogy élő szervezet mozgásáról van szó. Olyan izom-élettani és anatómiai tényezők is befolyásolhatják a mozgást, melyeknek figyelmen kívül hagyása nagy hiba.

Ezzel, az előfeszítés hatása a gyorsabb és nagyobb erejű izom összehúzódására. Az ízületek rugalmassága, mindez a kinetikai energia olyan rejtett tartaléka, amit mozgósítani kell. Ezekre elsősorban a vitatott torziók elérésben van szükség. Azért, hogy a dobó ne együtt érjen be a kalapáccsal, hanem a kétlábás támaszba beérkezve, minimálisan megelőzve azt.

Nagyon fontos, hogy a világklasszisokon végzett méréseken, melyet Szamocvetov cikkeiben is említ, az azokból levont tanulságokon gondolkozzunk és a magyar dobó atlétika fejlesztése érdekében hasznosítsuk.

Elég sajnálatos: tudományos kutatóink nem teszik lehetővé, hogy komplex méréseket végezzünk. A világ legjobb kalapácsvetői - magyarok, de az ő méréseikre csak a saját amatőr fotó és stopperóra lehetőségeink adóttak.

Kapcsos Lajos
testnev.tanár

Az összetett versenyek értékeléséhez használt szövetségi.

PONTERTÉKTÁBLÁZAT

még kapható a Sportpropaganda üzletében /Bp.VIII.Rákóczi ut 57/ a/

A mexikói olimpia ügyességi versenyszámainak statisztikai elemzése és értékelése

Az olimpiai eredményjegyzékek olvasásakor a nevek, az eredmények, országok száraz, hosszú sorai között a figyelmes szemlélődő igen érdekes és figyelemreméltó észrevételeket és megállapításokat tehet.

Meg lehet állapítani az élenjáró országok sorrendjét, az adott sportág pillanatnyi helyzetét, fejlődésének irányát, az egyes kiemelkedő klasszisú versenyzők eredményességének hatását, stb.

A statisztikák helyes vizsgálata meghatározhatja a hibák kijavításának módját és lehetőségeit.

A fentiek igazolására igen érdekes és hasznos lehet az olimpiai ügyességi versenyek statisztikai értékelése.

Az ügyességi versenyekben 19 ország 90 atlétája szerzett helyezést 15 versenyszámban. Ebből 9 számban 51 férfi és 6 számban 36 női versenyző szaporította országának pontjait.

I.számú táblázat

Az ügyességi versenyszámokban helyezett országok rangsora

Sor-szám	Ország	Ugró-számok	Dobó-számok	Összetett versenyek	Össz-pont	helyezés
1.	Egyesült Államok	37	25	9	71	I
2.	Szovjetunió	35	23	6	66	II
3.	N D K	14	30	2	46	III
4.	Magyarország	-	34	4	38	IV
5.	N SZ K	6	5	18	29	V
6.	Románia	7	12	-	19	VI
7.	Csehszlovákia	11	4	-	15	VII
8.	Ausztria	-	4	5	9	VIII
9.	Lengyelország	2	6	-	8	
10.	Nagy-Britannia	5	-	-	5	
11.	Brazília	5	-	-	5	
	Olaszország	5	-	-	5	
	Finnország	-	5	-	5	
14.	Japán	-	3	-	3	
	Görögország	3	-	-	3	
16.	Ausztrália	2	-	-	2	
17.	Svédország	-	1	-	1	
	Bulgária	-	1	-	1	
	Jugoszlávia	-	1	-	1	

Az ügyességi versenyszámok három csoportjában /ugró, dobó és összetett versenyek/ a következő sorrend alakult ki a szokásos 7-5-4-3-2-1 pontozás alapján:

Az I.számú táblázatból kitűnik, hogy az ügyességi számok pontversenyében az első három helyen végzett országok atlétái az ugró, dobó és összetett versenyszámokban egyaránt ponterőseknek bizonyultak.

A további helyezettek közül egyedül csak a N SZK versenyzői szereztek mind a három versenyszámban pontot.

Mi, magyarok ugyan 9 ponttal megelőztük a NSZK-t, ez annak ellenére történt, hogy ugrószá-

mokban egyetlen pontot sem sikerült szereznünk. Ez bizony egyoldalúságra utal.

Ezt az egyoldalúságot a többi következő helyezettek mindegyikére elmondhatjuk. A táblázatból világosan látszik ugyanis, hogy a NSZK 29 pontja közül 18-at az összetett versenyzők szereztek, mindössze 2 versenyszámban. A fennmaradó 7 versenyszámra viszont mindössze 11 pont jutott és ez semmiesetre sem jelez kiegyensúlyozottságot.

A további helyezetteknel viszont csupán 5 ország volt, amely két versenyágban tudott pontot gyűjteni és 10 olyan, amelyik mindössze egy versenyágban bizonyult eredményesnek.

Az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti igen szoros pontverseny nemcsak az összetett pontszám, hanem a versenyágankénti pontszámok összehasonlításánál is kitűnik.

Az NDK viszont már túlnyomóan a kitűnő dobói révén biztosította harmadik helyét.

Nem beszélve rólunk, magyarokról, akiknek kizárólag a dobók teljesítménye is elegendő lett volna a negyedik hely megszerzéséhez.

Elemzéseim szempontjából nem közömbös az sem, hogy az elért pontszámokat hány versenyző szerezte egy-egy ország számára. Ilyen szempontból ugyanis a nagyobb versenyzői létszám inkább kiegyensúlyozottságot, a kisebb viszont inkább azt mutatja, hogy az adott országnak hány kiemelkedő képességű versenyzője van. Ilyen szempontból az első három helyezett eredményes versenyzőinek létszáma jelzi a kiegyensúlyozottságot, melyet a viszonylag alacsony indexszám is mutat.

II.számú táblázat

Egy főre eső eredményesség

Sor-szám	ország	Össz-pontszám	eredményes versenyzők létszáma	A/B	egy főre eső pontszám	helyezés
1.	Egyesült Államok	71	17 fő	4.16		IV
2.	Szovjetunió	66	18 fő	3.66		V
3.	N D K	46	15 fő	3.06		VI
4.	Magyarország	38	9 fő	4.22		III
5.	N SZ K	29	6 fő	4.83		II
6.	Románia	19	3 fő	6.33		I

Mi, magyarok ilyen tekintetben az említett országok után következünk, de mint később majd meglátjuk, kiegyensúlyozottságunk csupán egy versenyágra vonatkozik.

III.számú táblázat

Az ugró versenyszámokban helyezett országok rangsora

Sor-szám	Ország	f é r f i a k					n ö k				
		távolság	magas	hármad	rud	összpont	távolság	magas	összpont	férfi-női	összpont
1.	Egyesült Államok	11	14	3	9	37	-	-	-	37	
2.	Szovjetunió	5	7	9	1	22	4	9	13	35	
3.	N D K	5	-	-	4	2	3	2	5	14	
4.	Csehszlovákia	-	-	-	-	-	-	11	11	11	
5.	Románia	-	-	-	-	-	7	-	7	7	
6.	N SZ K	-	-	-	5	5	1	-	1	6	
7.	Nagy-Britannia	-	-	-	-	-	5	-	5	5	
	Brazília	-	-	5	-	5	-	-	-	5	
	Olaszország	-	-	4	1	5	-	-	-	5	
10.	Görögország	-	-	-	3	3	-	-	-	3	
11.	Ausztrália	1	-	1	-	2	-	-	-	2	
	Lengyelország	-	-	-	-	-	2	-	-	2	

Az ügyességi versenyszámokat tovább elemezve, az ugrószámokról készített táblázatból a következőket olvashatjuk le:

A hat országban - négy férfi és két női - 12 ország 36 versenyzője szerzett pontot.

A férfi és női ugrószámokban pontot szereztek: hat versenyszámban a Szovjetunió versenyzői, ötben senki, négyben az NDK és az Egyesült Államok versenyzői, háromban senki,

A férfiak pontversenyében: 8 ország versenyzői, a nők pontversenyében 7 ország versenyzői szereztek pontot.

A férfiak pontversenyében:
1. Egyesült Államok 37 pont
2. Szovjetunió 22 "
3. N D K 9 "

A nők pontversenyében: 1. Szovjetunió 13 pont, 2. Csehszlovákia 11 pont, 3. Románia 7 pont. A férfiak és nők összetett pontversenyében 1. Egyesült Államok 37 pont, 2. Szovjetunió 35 pont, 3. NDK 14 pont, 4. Csehszlovákia 11 pont, 5. Románia 7 pont, 6. NSZK 6 pont.

Érdekes megfigyelni, hogy az első három tekintetében a sorrend nem változott, a három ország közül azonban mindössze a Szovjetunió volt képes valamennyi ugrószámban pontot szerezni, míg az Egyesült Államok a női ugrószámokban egyáltalán nem, az NDK pedig a férfi számok közül a hármad- és a magasugrásban nem volt képes pontszerzésre.

Kitűnik az is, hogy Csehszlovákiának a női magasugrásban szerzett 11 pontja nemcsak az ugró pontverseny előkelő negyedik helyének megszerzésére volt elegendő, hanem ez biztosította számára az összesített ügyességi pontversenyben is a hetedik helyet.

A helyezések nagy szóródására jellemző, hogy a pontok szerző 12 ország közül már egyetlen aranyéremmel az ötödik helyet lehetett elfoglalni.

Dobószámokban megvédtük a Tokióban szerzett első helyünket, ezzel bizonyítottuk dobósportunk erősségét és sokoldalúságát, valamint azt, hogy az 1964. évi helyünk nem volt véletlen.

Mexikóban a 7 dobószámban 14 ország 42 versenyzője szerzett pontot. Ebből 4 dobószámban 24 férfi és 3 dobószámban 18 női versenyző volt eredményes.

A férfi és női dobószámokban pontot szereztek: 5 számban: Magyarország, Szovjetunió, NDK versenyzői, 4 számban: senki, három számban: Egyesült Államok, Lengyelország.

Férfiak pontversenyében: kilenc ország versenyzői, a nők pontversenyében: tíz ország versenyzői szereztek pontot. A férfiak pontversenyében 1. Egyesült Államok 24 pont, 2.-3. Magyarország és Szovjetunió 17 pont. A nők pontversenyében: 1.-2. Magyarország és NDK 17 pont, 3. Románia.

A férfi és női összesített pontversenyben: 1. Magyarország 34, 2. NDK 30, 3. Egyesült Államok 25, 4. Szovjetunió 23, 5. Románia 12, 6. Lengyelország 6 ponttal.

Mind a férfi, mind a női pontversenyben 17-17 pontot "gyűjtöttünk, de ez a női versenyzőkre a hízelgőbb, mert ők a meglévő 3 versenyszámban voltak ponterősek, míg a férfiak "csak" 2 számban. A pontokat 4-4 versenyző harcolta ki, mindkét nemnél.

Legeredményesebb versenyszámainknak a férfi kalapács /13 pont/ és a női gerelyhajítás /10 pont/ bizonyult.

A II. helyezett NDK pontjainak zömét a női súlylökők /14 pont/ és a férfi diszkoszvetők /8 pont/ szereztek. "Foghijjas" számuk a férfi kalapácsvetés és a női gerelyhajítás.

Az Egyesült Államok III. helyét két férfi számban biztosította be: a súlylökésben és a diszkoszvetésben.

IV.számú táblázat

A dobó versenyszámokban helyezett országok rangsora

Sor-szám	Ország	F é r f i a k					n ö k				
		súly	gerely	diszkosz	kalapács	összpont	súly	gerely	diszkosz	összpont	férfi-női
1.	Magyarország	-	4	-	13	17	3	10	4	17	34
2.	N D K	3	2	8	-	13	14	-	3	17	30
3.	Egyesült Államok	14	-	10	-	24	-	-	1	1	25
4.	Szovjetunió	4	7	-	6	17	4	-	2	6	23
5.	Románia	-	-	-	-	-	5	7	12	12	
6.	Lengyelország	1	3	-	-	4	-	2	-	2	6
7.	Finnország	-	5	-	-	5	-	-	-	-	5
	N SZ K	-	-	-	-	-	-	5	5	5	
9.	Ausztria	-	-	-	-	-	-	4	-	4	4
	Csehszlovákia	-	-	4	-	4	-	-	-	-	4
11.	Japán	-	-	-	3	3	-	-	-	-	3
12.	Svédország	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
	Bulgária	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	Jugoszlávia	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1

A férfi és női összesített pontversenyben: 1. Magyarország 34, 2. NDK 30, 3. Egyesült Államok 25, 4. Szovjetunió 23, 5. Románia 12, 6. Lengyelország 6 ponttal.

Mind a férfi, mind a női pontversenyben 17-17 pontot "gyűjtöttünk, de ez a női versenyzőkre a hízelgőbb, mert ők a meglévő 3 versenyszámban voltak ponterősek, míg a férfiak "csak" 2 számban. A pontokat 4-4 versenyző harcolta ki, mindkét nemnél.

Legeredményesebb versenyszámainknak a férfi kalapács /13 pont/ és a női gerelyhajítás /10 pont/ bizonyult.

A II. helyezett NDK pontjainak zömét a női súlylökők /14 pont/ és a férfi diszkoszvetők /8 pont/ szereztek. "Foghijjas" számuk a férfi kalapácsvetés és a női gerelyhajítás.

Az Egyesült Államok III. helyét két férfi számban biztosította be: a súlylökésben és a diszkoszvetésben.

A Szovjetunió a dobószámokban csak egy aranyérmes tudott szerezni! Ilyen sem fordult még elő! Férfi diszkoszvetőt már eleve nem vittek Mexikóba, míg női gerelyhajítók nem kerültek az első hat közé.

Románia előkelő helyezését két női dobója viyta ki: Manoliu és Penes.

V.számú táblázat

Az ügyességi versenyszámokban helyezett országok rangsora

Sor-szám	ország	férfi tízpróba	női ötpróba	össz- pontszám
1.	N SZ K	9	9	18
2.	Egyesült Államok	8	1	9
3.	Szovjetunió	3	3	6
4.	Ausztria	-	5	5
5.	Magyarország	-	4	4
6.	N D K	2	-	2

Az összetett versenyzők felkészítése igen körültekintő, alapos és sokoldalú munkát igényel.

Ez a táblázat vizsgálatánál meg is látszik. Az NSZK férfi és női vonalon igen komolyan felkészített versenyzőket tudott "csatasorba" állítani. Nálunk az összetett versenyzőknek komoly hagyományai és eredményei vannak.

Az Egyesült Államok a férfi versenyben igen jól, míg a nőiben "halványan" szerepelt.

A Szovjetunió mindkét számban szerzett pontot - azonos értékben.

Ausztria, Magyarország és az NDK csak egy-egy versenyzővel tudott eredményes lenni.

A férfiak versenyében:

1. NSZK 9 pont
2. Egyesült Államok 8 "
3. Szovjetunió 3 "

A nők versenyében:

1. NSZK 9 pont
2. Ausztria 5 "
3. Magyarország 4 "

A férfiak és nők összetett pontversenyében:

1. NSZK 18 pont	4. Ausztria 5 pont
2. Egyesült Államok 9 "	5. Magyarország 4 "
3. Szovjetunió 6 "	6. NDK 2 "

Az olimpiai ügyességi számok értékelése:

1. Ugró - számok: A mexikói olimpia ugrószámainak versenyében - a szakemberek egybehangzó megállapítása szerint - a tartán játszotta a főszerepet.

Ez annál is inkább így van, mert az akklimatizációs nehézségeket a kedvezőbb tömegvonzási tényezők ellensúlyozták. Számítások szerint azonban ezek nem játszottak olyan szerepet, ami az ismert egy-két esetben egészen fantasztikus eredményeket előidézhett volna.

Kereshetnénk az okokat természetesen a technikai, vagy fizikai felkészülés tökéletesedésében is. Ne felejtjük azonban, hogy ezek az eredmények szinte máról-holnapra születtek, minden előzmény nélkül. Igaz az is, hogy rudugrásban például az eddiginél meg tökéletesebb üvegrudakkal versenyeztek, de ez úgy volt már az olimpiát megelőző versenyeken is.

Technikai forradalomról az egyik versenyszámmal sem beszélhetünk, még akkor sem, ha magasugrásban Fosbury teljesen újszerű technikával jelentkezett.

Emlékeznünk kell ugyanis arra, hogy neves szakírók közül ezt a technikát senki sem tartotta jobbnak a korszerű hasmánt technikánál, de nem tartja jobbnak Fosbury edzője és maga Fosbury sem.

A tartán minden ugrószámban egy új, jelentősen felgyorsult ritmusú mozgás végrehajtását követelte meg a versenyzőktől. Amelyik versenyző ezt az új ritmust hibátlanul tudta végezni, annak eredményeit a salaknál sokkal szilárdabb és mégis rugalmasabb tartán jelentősen segítette.

Azoknál a versenyzőknél viszont, akik nem voltak képesek a tartánhoz ritmusban alkalmazkodni, mozgászavarok jelentkeztek, mely gyengébb eredményekben mutatkoztak. Így nyilvánvalóbb volt, hogy azok az országok versenyzői, akiknek lehetőségük volt az olimpia előtt otthon vagy másutt a tartánhoz "akklimatizálódni", ugrószámokban feltétlen előnyös helyzetbe kerültek a tartánnal nem rendelkező országok versenyzőivel szemben.

Hogy ehhez az alkalmazkodáshoz melyik versenyzőnek mennyi időre volt szüksége, nagyon különbözően alakult. Olyan is akadt, akinek elegendő volt a kinttartózkodás ideje, akadtak azonban olyanok is, - és sajnos ide taroznak hármasugróink - akiknek a párnapos itthoni előkészület is kevésnek számított. Mentségükre kell mondani, hogy a mi tartánunk lényegesen vékonyabb a mexikói tartánnál, csak "összér" megoldásnak bizonyult. Ezért a tényleges alkalmazkodásnak végeredményben Mexikóban kellett volna bekövetkeznie.

Mindenesetre számolnunk kell azzal, hogy a következő évek nagy világversenyei a tartánpályák jegyében zajlanak le és élvonalbeli ugróatlétáinkat - mindenek előtt tartán pályára - is fel kell készítenünk.

A./ Férfi számok:

1. Táv ugrás: Négy ország versenyzői szerepeltek az első hat helyezett között. Az olimpia legnagyobb eredményét itt érte el Robert Beamon 890 cm-es ugrásával. Ez a teljesítmény megérdemli a "jövő század világcsucca" elnevezést, mert könnyen lehet, hogy megéri a századfordulót. Kár, hogy ez a teljesítmény már az első sorozatban megszűletett. Így nem engedett "idegi gátlásával" olyan nagy küzdelmet kialakítani, mint amilyen a hármasugrásban folyt. Pedig a helyezettek itt is többre lettek volna

képesek - természetesen leszámítva az esőt is.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy Beamon győzelmével a papírforma diadalmaskodott, mert az olimpia előtti eredmények alapján ő volt a favorit.

Az NDK-s Beer nagyszerű eredménnyel második helyezést szerzett. Ezen második helye váratlan és nagy siker volt.

Bostontól edzés és versenyeredményei alapján jóval többet lehetett várni - nem is helyezés, hanem eredmény szempontjából.

Ter-Ovaneszjan az utolsó nagy lehetőséget is alaszasztotta, hogy olimpiai bajnok lehessen.

2. Hármassugrás: Öt ország legjobbjai szereztek helyezést. Ez a versenyszám a "csuacsok versenye" volt, hiszen még a hatodik helyezés eléréséhez is az eddigi álomhatárnak tűnő 17 méter felett kellett ugrani. Nemcsak a világcsuacsok dőltek sorra, hanem a kontinens és az országos csuacsok is. Smidt világcsuacsa 17.03%, mely megért néhány évet, csak az ötödik helyre lett volna elég.

Szanyajev nagy klasszisára és kiváló versenyzői tulajdonságaira jellemző, hogy ismételten vert helyzetből is tudott ujitani és az utolsó ugrásra kiváló új világcsuacs-csal saját javára dönteni a verseny sorsát. Elmondhatjuk, hogy győzelmével itt is az előzetes tippek, a papírforma "jött be".

A második helyezett brazil Prudencio az ismeretlenség homályából, illetve Da Silva "ajánlásával" tört be új világcsuaccsal a világ élvonalába. Egyéni balszerencséje, hogy nagyszerű világcsuacsa rövid életű volt.

Gentile harmadik helye, sorozatos világcsuacsjavítása /selejtező, döntő/ után már valószínű győztesnek érezte magát és az ezzel járó "felengedés" után nem bírta magát újra összeszedni.

Az első hat helyezett között találunk még elég változatos példát a nagy vitára: hol kellett volna készülni, edzeni, versenyezni - salakon, aszfalton, vagy tartánon?

Például Szanyajev és Dutkin bitumenen és salakon, Gentile és Walker salakon és tartánon, Prudencio és May salakon készült, illetve versenyzett Mexikóba való érkezése előtt.

3. Hármassugrás: Három ország versenyzői osztoztak a helyezési pontokon. Itt láthattuk /a televízió jóvoltából/ a legnagyobb "technikai trükköt", a "hátmánt" technikát. Fosbury egyéni ugrási módja sok vitát eredményezett, mely pozitív és negatív módon értékeli a "feltalálót".

Összehasonlítást téve az eddigi legeredményesebb technikának tartott hasmánttal, a következőket állapíthatjuk meg:

- a nekifutás sokkal gyorsabb, lendületesebb, tehát a vízszintes sebesség sokkal nagyobb;
- viszont hiányzik az előző elugrásformánál oly döntő és jellegzetes lendítés, melyre a viszonylag sokkal lassabb nekifutás időt és lehetőséget biztosított. Ennél az új ugrásnál erre sem hely, sem idő, sem mód nem kínálkozik, csak egy rövid tévolugrás-szerű lendítésre;
- pozitívan értékelendő a hasmánttal szemben, mert egy adott ugrást véve alapul, kevesebb energiát kell fordítani a lécen való átfordulásra, így a felugrásra fordított eregléből több jut az emelkedésre;
- sokkal könnyebben elsajátítható technika! Szentanuja voltam, amikor egy két méterhez közeli rövid /egy óráss/ gyakorlás után beállította egyéni csúcst, sőt volt olyan, aki meg is javította. Hasonló gyors átállásra a hasmánt technikánál nem tudok példát;
- nem igényel olyan nagy és hosszadalmas technikai képzést;
- a kevesebb technikai képzésigény folytán több idő jut a képességek fejlesztésére;
- az eddigi próbálkozások tapasztalatai alapján: nem igényel olyan nagyfokú ügyességet, mint a hasmánt.

Egy biztos: Brumel világcsuacsa nem dőlt meg, de hogy a megjavítója milyen technikával ugrik majd, azt a jövő dönti el. Mindenesetre nem lehet mereven elzárkózni az új ugrási forma elől. Tanulmányozni, elemezni és értékelni kell.

Leszögezhető, hogy a Fosbury-féle "hátmánt" technika tartán, illetve szilárd, azonos minőségű elugróhely és habszivacs leérkezőhely nélkül életveszélyes és használatatlan lenne.

Carruthers jól vegrehajtott hasmánt technikával ugrott és biztosan előzte meg Gavrilovot és Szkvorcovot, akik hagyományos szovjet hasmánt technikával ugrottak.

Eddigi technikai ismereteink és az értékelés alapján Gavrilov technikája volt a legjobb és a legkidolgozottabb. Még nagy ugró lehet belőle - talán éppen Brumel utóda.

4. Rudugrás: Az első hat között öt ország legjobbjai szerepeltek. A rudugrás valóban csodálatos, látványos versenyszám, de tudjuk azt is, hogy igen költséges, nem beszélve a rud beszerzési nehézségeiről és az egész évi edzést és versenyzést biztosító lehetőségekről. Így az élen haladók és a többiek között a szakadék egyre nő.

Ha nem akarunk leszakadni, még jobban meg kell teremteni a serdülők, ifjúságiak részére a feltételeket és az egész évi szakszerű foglalkoztatás lehetőségét - az első pillanattól műanyag ruddal!

Alaposan meg kell fontolni azt is, helyes-e, ha egy általános "képessegi" rúd hazánkban 11.000 Ft-ba kerül, akkor a speciális rúd, mellyel a döntő első hat helyezete

je közül öt ugrott, mibe kerülhet ?

Nem sikerült az amerikaiak hosszú győzelmi sorozatát Európának megtörni, pedig Nordwig, az NDK kiváló ugrója, már tuljutt az 545 cm-es magasságon, amikor karjával lesodorta a léceket. Így hárman kerültek azonos 540 cm-re, olimpiai csúccsal a dobogóra. Csak a kísérletek száma döntött az érme megszerzésében.

Örvendetes, hogy az olimpia alatt üléselő Nemzetközi Atlétikai Szövetség eltörölte azt a szabályt, mely eddig kimondta: érvényteleníteni kell minden olyan ugrást, amikor a léce alatt átesik a rudat.

B. / Női számok :

1. Távolugrás : Az egyetlen ugrószám, ahol az első hat ugró más-más országból került ki.

Rosendahl és Szevinszka-Kirszenstein nélkül is - akik a legnagyobb favoritok voltak - új világcsúcs született és az első hat átlaga is a legmagasabb az összes eddigi olimpiai és távolugró versenyek között.

A tartán és a magaslat pozitív közös hatása itt is érvényesült.

Viscopoleanu nagy meglepetést okozott győzelmével. Ha ugrásának viszonyított nagysága nem is vetélkedhet Beamon ugrásával, de győzelme - meg hozzá világcsúccsal - igen nagyra értékelendő.

Sherwood utolsó ugrásával szorította le Talisevát az "ezüst" dobogóról.

A nagy világcsúcsot jelentő ugrás idegi hatása itt is gátolag hatott a mezőnyre, mert a kedvező feltételek nagyobb eredményeket sejtettek.

2. Magasugrás : Ebben az ugrószámban az első hat hely sorsát három ország versenyzői döntötték el maguk között. Az idegek harca volt, melyben a nagy esélyesek - köztük Rita Schmidt is - elvérzett.

Rezkova győzelmével a guruló technika ismét "hallatott" magáról.

A csehszlovákok három, a szovjetek két versenyzővel bizonyították újra magasugró iskolájuk fejlettségét és magas színvonalát. Rezkova igen komoly ugróerővel rendelkező versenyző, aki még azt is elbírta, hogy nem a leggazdaságosabb technikával ugrik.

Rita Schmidt az év legbiztosabb versenyzője volt, aki Thomas római vereségéhez hasonlóan vérzett el, azzal a különbséggel, hogy Rita még a dobogóra sem került.

A fiatal Csábiné Komka Magdolna, aki végeredményben csak három évi atlétizál, a várakozás felett szerepelt. Már azzal is, hogy a komoly /174/ selejtező szintet megugorva a döntőbe került és ott kilencedik tudott lenni. Ez volt élete első nagy versenye, melyen szerepelt, tehát bizalommal tekinthetünk a további fejlődése elé.

II. Dobó számok :

A mexikói olimpiai játékok dobóversenyeinek fő jellemzője a nagyfokú kiegyenlítődés és a magas színvonal volt.

A színvonal általános fejlődését és a nagyfokú kiegyenlítődési tendenciát kutatva, meg kell említeni, mint fejlődési tényezőket:

- a korszerű technika széleskörű térhódítását,
- a fizikai képességek intenzív fejlesztési módszereinek nagyfokú elterjedését,
- az izomfejlesztő szerek tudományos kikísérletezését, alkalmazásuk gyakorlati hasznosítását,
- és a legjobb dobószerek általános használatát.

Az olimpia dobóversenyei alatt számottevő és figyelemreméltó újdonságot nem láttunk a televízióban, illetve nem hallottunk a résztvevőktől.

A technikák a mechanikailag legjobbnak tartott elképzeléseket igyekeznek formába önteni az adott dobószámok jellegét, lehetőségeit és az egyéni adottságokat figyelembe tartva.

A helyezést szerzett dobók nagy erővel és igen kiváló erőnléttel rendelkeztek.

Nyílt titok a nagy izomerőt igénylő sportágakkal foglalkozók körében, hogy különböző preparátumok és készítmények adagolása esetén meggyorsul az izomerő növekedése. Ezek a szerek például az Egyesült Államokban kereskedelmi forgalomban vannak. Az utóbbi években az egész világon elterjedtek és egyre többen használják a világ élvonalbeli atlétái.

A dobószerek készítésénél a legjobb, a célnak legmegfelelőbb anyagok felhasználásától kezdve, a szerek formájának kikísérletezéséig /szélcsatorna, stb/ mindet alkalmaznak.

Az akklimatizációs és magaslati problémák a dobóknál nem hoztak a futóknál tapasztalható nehézséget. A magaslat kedvezőbb tömegvonzási tényezői nem okoztak észrevehető minőségi változásokat. Főleg nem olyan mérvűeket, mint amilyen az előzetes számítások alapján reméltek.

A magaslat pozitívítását lerontotta az alacsonyabb legsűrűség okozta felhajtóerő csökkenésének hatása a diszkosz és gerelyhajításban.

A tartán a dobószámok közé is sikeresen betört. Pont abban a versenyszámban, ahol a legtöbb problémát jelentette, a versenyek alatt a nem azonos minőségű dobópálya, illetve a folyamatosan rosszabbodó nekifutóhely.

A dobási sorrend sokszor meg is határozta az eredményességet. Az elmúlt évek nagy versenyein a győztes gyakran már az első sorozatban eldöntötte a verseny végső kimenetelét. Ritkán fordult elő, hogy az utolsó dobásra szerezzék meg a győzelmet, vagy javítsan valaki.

Mexikóban a dobások alatt azonos minőségű tartán nekifutópályán, ez több versenyzúnek sikerült.

Természetesen a nekifutásban a tartán ritmusgyorsulást okozott, de korántsem olyan mértékű, mint az ugrónál.

Igen érdekes és szembetűnő, hogy csak egy versenyszámban született világcsúcs. Igaz az is, hogy a javulás igen nagyfokú volt, szinte egyedülálló, - a súlylökés történetében, ide számítva a férfiakat is - hogy egyszerre csaknem egy méterrel dobjon valaki nagyobb, az előző világcsúcsnál.

Az olimpia dobó eredményei teljesen igazolták az előzetes papírfórmát, egy kivételtől eltekintve, ahol az időjárás irreálissá tette a versenyt, a papírfórmát borította fel.

Ennek ellenére nyugodtan állíthatjuk, hogy a mexikói olimpia dobószámaira - az eredményeket vizsgálva - a legjellemzőbb: a nagy egyéniségek győzelme volt!

Ezek a dobók versenyszámaiknak specialistái, klasszisai, kiemelkedő egyéniségei.

Nagy meglepetések is adódtak a többi versenyághoz hasonlóan a dobószámban: Gummel nagy javulása, Manoliu győzelme, Zsivótzky diadala Klim felett. Silvester és Csizszoza gyenge szereplése, Varjú és Beyer elverzése a selejtezőkön.

A./ Férfi számok:

1. Súlylökés: Négy ország versenyzői osztottak a helyezéseken. Az Egyesült Államok versenyzőinek hegemoniája még mindig tart, bár ebben az évben az európai versenyzőknél robbanásszerűen megindult a fejlődés. Sorozatban javultak az országos és európa-csúcsok, mégis Matson közepes formában is győzni tudott.

Varjú tokiói dobogós helyét Guscsin vette át, szorosan nyomában Hoffmannal.

A jövő szempontjából végre reménykedni lehet, hogy a több évtizede tartó USA hegemoniát megtöri az európai versenyzők. Sajnálatos, hogy Varjú Vilmosunk nem tudott idei gyengébb éve fölé nőni, még döntőbe se kerülni. Sikeresebb szereplése esetén, nem lett volna olyan dobó döntő a mexikói olimpián, ahol magyar versenyző ne szerepelt volna. Kár volt azért a 4 cm-ért.

2. Gerelyhajítás: Hat ország versenyzői szereztek helyezést. Az előzetes rangsort és az olimpiai eredményeket nézve, a papírfórmát diadalmaskodott.

Lusis ismét 90 méter felett dobott, immár sokadszor az idén. Kinnunen 88 méter feletti eredményével második. Harmadik: Kulcsár Gergely Magyarország 87.06 méteres egyéni csúccsal. Az 1958. évi stockholmi Európa Bajnokság, azaz tíz év óta, szinte mindig a dobogón. Róma, Tokió, Budapest, Mexikó. Nagy sikereinek egy-egy állomásai. De ez az utolsó, ez a Mexikó!

Az ötödik sorozat után még vezet Kulcsár 87.06 m-rel. Azután a nagy favorit Lusis győzött, méghozzá az utolsó dobásával. Az egész magyar atléta társadalom, az egész ország szurkolt Kulcsár Gergelynek, hogy végre valóra váljék legnagyobb álma: az olimpiai arany. A megbízhatóság, harcos példaképe ismét helyt állt, sőt felülmúlva magát, tudása maximumát nyújtva lett harmadik.

A verseny előtt, ha azt ajánlják: bronz, biztosan mindenki, még talán ő is, örömmel elfogadta volna. De az adott helyzetben meg nekünk is fájt.

3. Diszkoszvetés: Három ország versenyzői az első hat helyezett között. Alfred Oerter, minden idők kimagaslóan legeredményesebb /egymásután négy olimpiai aranyérmes nyert/ atléta, az ügyességi versenyzők példaképe, a dobók királya.

Sohasem volt favorit, sohasem győzött világcsúccsal, de "a mai fejlődés mellett páratlan győzelmi sorozata egy szuperrekorddal teler" /Subert/. Mexikóban "csak" egyéni csúccsal utasította vissza maga mögé az "álomcsúcsot" /68.36/ tartó Silvestert és az exvilágrekorder Daneket.

Kitűnően szerepeltek az NDK dobói: Milde és Losch.

Nagy örömünkre szolgált, hogy a 21 éves Tégla Ferenc, bajnokunk és rekorderünk is helytállt és a komoly selejtezői szintet tudódva került a döntőbe. Tőle majd Münchenben várjuk a hagyományaink "komolyabb" folytatását.

4. Kalapácsvetés: Három ország versenyzői között döntött az első hat helyezés. Végre! Két olimpiai ezüstérem után sikerült, a kilenc vereség utáni gatlások leküzdésével, a nagy ellenfelet igen magas színvonalú versenyen legyőzni, méghozzá komoly olimpiai rekorddal.

Hagyományaink a kalapácsvetésben - melyet Német Imre alapított, Csermák József, majd Zsivótzky Gyula folytatott, régiek.

Mégis a magyar kalapács ilyen fényesen nem csillogott: az első, a harmadik és az ötödik magyar volt: Lovász László és Eckschmidt Sándor. Talán még szebb is lett volna, ha Eckschmidt nem lép ki annál a hetven méter feletti dobásánál.

A nagy magyar siker mellett feltétlenül meg kell emlékezni Sugavara /japán/ kiváló technikával végrehajtott nagy dobásáról, mely ilyen "súlycsoportban" és ilyen testmagasság mellett feltétlenül számottevő és jelentős.

Klim most sem szerepelt rosszul, nem okozott csalódást, megbízhatóan versenyzett és komoly teljesítményre készítette bajnokunkat. Az összes dobószám közül a legkisebb távolsággal szorult a második helyre.

B./ Női számok:

1. Súlylökés: Négy ország versenyzői szerepeltek az első hat között. Az NDK versenyzői kiemelkedtek a 14 megszerzett pontjukkal. A női dobószámok legnagyobb eredményével, az egyetlen dobó világcuccsal, majdnem egy méteres javítással nyerte Gummel a versenyt. A régi világcuccstartót meg a második helyezett Lange is megelőzte, az előző világcuccnál jobb eredményével.

Csiszova a nyilatkozatok és a várakozás ellenére gyengén közepes színvonalon versenyzett.

Bognár Judit hosszú, szorgalmas és lekiismeretes munkájával az egész év folyamán igen egyenletesen és magas színvonalon versenyzett. Negyedik helyével igen szép fegyvertényt hajtott végre. Erzésem szerint, a 18 méter elérésére komoly reményei lehetnek, hasonló gondos felkészülés esetén.

2. Gerelyhajítás: Öt ország versenyzői a legjobb hat között - ebből kettő magyar!

Első helyezett: Németh Angéla 60.36, új magyar csúcs!

Pedig, de nagyot dobott a későbbi második helyezett, a román olimpiai bajnok, a védő Penes! De Angélának volt ereje, küzdőképessége, hogy új országos csúccsal leszorítsa a dobogó aranyat jelentő helyéről. Köszönjük Angi, az első női dobó aranyérmet!

Csodálatos érzés, hogy végre aranyat termett a hosszú évek óta dolgozó és tartó gerelyes iskola és hagyomány. Nagyon hittünk és reméltünk abban, hogy meg Rudasné Antal Márta is dobogóra kerül, de az országrák Janko "ledobta" a harmadik helyről.

Hosszú kihagyás után ez az eredmény, ez a helyezés is önmagáért beszél, dicsérve kiváló versenyzői képességeit, akaraterejét.

Penes meglepetésszerű tokiói győzelme óta nem sokat hallatott magáról, de kinn Mexikóban, az olimpián, hallatlan becsvágygal vetette magát a küzdelembe. Azt hitte, hogy a nagy dobás majd lelkileg letöri a tapasztalatlan mezőnyt. Nyilatkozatában is azt mondta, nem hitte volna, hogy tuldobják. Szerencsénkre nem úgy történt, ahogyan tervezte.

3. Dicsőszóvetés: Hat ország legjobbjai az első hat helyezett között.

Igen váratlan helyzetet teremtett, mely a végső sorrendet és az eredményeket is károsan befolyásolta az az óriási felhőszakadás, mely az első sorozatban érte a résztvevőket. Így az eredmények messze várakozás alatt maradtak.

Manoliu /Románia/ "száraz" első dobásával az elejétől kezdve vezetett és győzött. Későbbi dobásai nem közelítették meg az első.

Westermann klasszisára és megbízhatóságára jellemző, hogy végig esőben dobva, irreális körülmények között is fel tudott kerülni a dobogó második helyére.

Dr. Kleiber Ferencné Kontsek Jolán igen kellemes és váratlan szereplésével, bronz érmével nagyon nagy örömet szerzett szurkolóinak. Ragyogó helyezéséhez azonban minden bántó szándék nélkül, meg kell jegyezni, hogy a szerencsének is van egy kis része /száraz dobás/. Ez természetesen nem von le semmit Joli kiváló versenyzői képességeiből, valamint sikeréből.

Az NDK kiváló képességű versenyzői szintén a felhőszakadásnak estek áldozatul. Dehát a tudás mellé néha szerencse is kell!

III. Összetett versenyek

A mexikói olimpia összetett versenyekre, az alaposan felkészített, kiegyensúlyozott, sokoldalú és ezen belül az egyes versenyszámokban kiváló eredményekre képes versenyzők szereztek helyezést.

Az eredmények szemlélésénél az ember már-már tulzásba esik és emberfelettinek gondolja a férfi tízpróbázók teljesítményét.

Magaslat ide - akklimatizáció oda, az első három helyezett 8000 pont fölött teljesített. Összehasonlításképpen Tokióban tengerszinten nem érték el a fenti eredményt. De érdemes például bepillantani a részeredmények közé is: 100 = 10.4, 400 = 45.6, távol = 768, rud = 460, gerely = 75.42, magas = 201, stb.

A tartán eredménynövelő hatása itt is biztosan segítette az általában magas, nagy testsúlyú összetett versenyzőket.

Rossz úton járnánk, ha a nagy minőségi javulásokat csak a tartánnak tulajdonítanánk. A versenyzők fizikai erőnléte, technikai tudása igen magas szinten állt.

Meg kell említenünk azt, hogy a férfiaknál tapasztalt nagyfokú kiegyensúlyozottság a nőknél már nem volt látható.

A férfiaknál szinte keresés után sem lehetett egy-egy gyengébb számot találni, viszont a nőknél még a győztes sem volt kiegyensúlyozottan erős minden számban.

A férfi összetett versenyzőkre jellemző:

- alapos szakági képzés és felkészülés,
- az összetett versenyekre való specializálódás,
- a versenyszámok közötti kiegyensúlyozottság.

Míg nőknél sokkal jellemzőbb a "beugrás" egy-egy versenyágról, ennek megfelelően két-három nagyon jó, egy-két közepes, egy-egy gyenge eredmény.

Ugy érzem és tapasztalom, hogy a magyarországi egyesületek és szakemberek nagyrésze nem akarja felismerni az összetett versenyek fontos szerepét. Ez már az általános véleményen és hozzáálláson is látszik.

Minden bántó szándék nélkül - és néhány kivételtől eltekintve - csak azok foglalkoznak rendszeresen az összetett versenyekkel nálunk, akik már más versenyszámokban nem tudnak érvényesülni. Tehát nem mindig azok, akik sokoldalúak és erre a versenyágra mutatnak a legtöbb tegettséget.

Egy jellemző példa az általános felfogásra: 1967. őszén itt járt az NDK utánpótlás válogatottja Budapesten. A viadal keretében tízpróba verseny is volt, melyet akkor fölényesen nyert Kírt. Magasugrásban a tízpróba közben többet ugrott /206/, mint az egyéni magasugrásban győztes Szórád Péter, nem beszélve a német versenyzőkről. Akkor a magasugrás után több magyar szakember azt mondta: "bűn ezt a gyereket tízpróbával kihozni, a vak is látja, hogy magasugrónak való". Mellékesen megjegyzem, jó szemük volt, mert Kírt azóta 216-ot ugrott./

Mégis Mexikóban tízpróbában indult és 7861 ponttal ötödik lett!

Érdekes a történeteken elgondolkodni. Mi volt, illetve mi lett volna helyes? Meggyőződésem, hogy sok összetett versenyző közül a sokoldalú képzés hatására jobban kialakul a vonzalom valamelyik versenyszám iránt. Sokoldalúbb, ügyesebb lesz és a versenyei tehetsége jobban kifejezésre jut. Még az egyesületi érdeket szem előtt tartva is, így több versenyszámban lesz használható.

A./ Férfi számok:

Tízpróba: Négy ország versenyzője került a helyezettek közé. Toomey, az olimpiai bajnok, olyan típusú összetett versenyző, akinek két-három kiváló eredménye /pl.: 400 = 45.6, ötödik számként, fantasztikusan/ van, a többi pedig jó. Közel 8200 pontot gyűjtött össze, mely - ismerve a körülmények okozta nehézségeket - igen kiválónak mondható.

Walde, az ezüstérmes, a kiegyensúlyozottság, a megbízhatóság példája. Nincs kiugró, kiváló eredménye, de van 10 nagyon jó száma.

Bendlin, a bronzérmes, a világrekorder. Idén ugyan legyőzte már Toomeyt, de utána sokáig sérült volt. Neki két-három közepes száma van, a többi pedig igen jó. Valószínű, ha teljesen egészségesen tudott volna versenyezni, sokkal szorosabb verseny, nagyobb küzdelem és - esetleg - világcucc is lett volna.

A nagy hármast követő csoportból - úgy gondolom - Kirts a jövő embere, fiatal és igen tehetséges, hiszen az első nap után Mexikóban még ő vezetett és pontosan a gyenge magasugrása miatt szakadt le az élbolyból. Mindenesetre a 16.99-es súlylökéstől a 216-os magasugrásig nagy dolgokra képes.

B./ Női számok:

Ötpróba: Öt ország versenyzője a pontszerzők az első hat helyezett között. Ingrid Becker fölényes győzelme ellenére sem igazi összetett versenyző. Kiváló futó és ugró eredményei mellett egy gyenge súlylökés is szerepel. Minden adottsága megvan arra, hogy a világ legjobbjá legyen ebben a versenyszámban. Másikülönben ő az egyetlen összetett versenyző, aki más ügyességi versenyszámban is helyezést szerzett.

Prokop váratlan betörése és ezüstérme az összetett versenyek legnagyobb meglepetésének számít. Gyenge futóeredményét kivéve, kiegyensúlyozottnak mondható.

Tóthné Kovács Annamária országos csúcsával és a harmadik helyet jelentő bronzérmével igen kellemes meglepetést szerzett, szép sikert aratott. Kiváló futó és távolugró eredményei mellett közepesnek nevezhetők súlylökő és magasugró eredményei. A jövő szempontjából azt a reményt kelti, hogy rövid időn belül túllépi az 5000 pontos határ.

Kár, hogy a világrangelső Rosendahl megsérült és így nem vehetett részt a versenyen.

Csutka István

A bajnoki pontverseny végeredménye

Helyezés	Egyesület	Mezei, ügyességi, utánpótlás	20 km gyaloglás	Ífj. és serd. váltó	II. oszt. bajn.	Ífj. egyéni bajn.	Serd. egyéni bajn.	Felnőtt váltó bajnokság	Összetett bajnokság	Felnőtt egyéni bajnokság	Maratoni bajn.	50 km gyal.	Összpontszám
1.	Bp. Honvéd	555.5	41	78	143	67	64	161	161	332	22	-	1624.5
2.	U. Dózsa	443.5	-	51	170	24	11	125	55	209	-	-	1085.5
3.	Vasas	372	14	16	75	56	18.5	117	19	201	41	43	972.5
4.	Csepel	196	22	49	59	9	31	43	45	60	-	-	514
5.	TFSE	287	-	-	38	-	-	21	14	70	-	-	430
6.	BEAC	135	-	-	27	7	12	90	44	89	-	-	404

7.	Bp.Spartacus	77	-	11	21	24	16	23	9	138	61	-	380
8.	Bp.Előre	80	-	92	20	95	35	-	12	-	-	-	334
9.	Debr.VSC	36	-	30	26	65	-	44	12	65	-	-	288
10.	Kaposv.Dózsa	90	-	31	17	35	2	72	-	37	-	-	264
11.	MAFC	138	-	-	19	36	-	-	30	27	-	-	250
12.	MTK	44	-	4	67.5	-	15	44	-	61	-	-	235.5
13.	Bp.Építők	63	-	-	47	-	26	21	42	13	-	-	212
14.	Koml.Bányász	38	-	39	-	6	-	48	-	41	37	-	209
15.	Pécsi VSK	23	-	-	16	30	-	67	-	54	-	-	190
16.	Győri Dózsa	53	-	46	-	53	2	-	-	32	-	-	186
17.	Tat.Bányász	41	38	3	-	7	2	-	-	14	23	53	181
18.	Közp. Sportisk.	44	-	31	-	69	31	-	-	-	-	-	175
19.	Szegedi VSE	55	50	-	-	-	17	-	-	20	-	-	142
20.	Bp.Póstás	-	42	-	-	14	7	-	-	-	-	65	128
21.	Nyiregyh. VSE	68	-	-	28	22	-	-	-	-	-	-	118
22.	Dunaujv.Kohász	35	-	24	-	10	27	-	13	-	-	-	109
23.	Miskolci VSC	38	-	-	20	21	5	-	6	16	-	-	106
24.	Vasas Izzó	-	-	5	12	36	-	-	-	-	37	-	95
25.	Zalaeg.TE	37	-	23	-	8	-	-	11	14	-	-	93
26-27.	Diósgyőri VTK	11	-	11	15.5	7	-	-	43	-	-	-	87.5
	Salg.BTC	41	-	-	-	8	2.5	-	-	36	-	-	87.5
28.	Nagyk.Bányász	14	13	-	12	34	-	-	-	13	-	-	86
29.	Ózdi Kohász	-	-	-	24	9	10	-	-	14	20	-	77
30.	Pécsi Dózsa	25	-	-	-	21	7	-	-	16	-	-	69
31-32.	Békéscs.Dózsa	51	-	-	13	-	4	-	-	-	-	-	68
	Törekvés	-	21	-	27	7	-	-	-	13	-	-	68
33.	Bp.V.Meteor	-	-	3	6	27	20	-	10	-	-	-	66
34.	Szegedi EAC	24	-	-	6	9	-	-	22	-	-	-	61
35.	Széksz.Dózsa	-	-	-	20	15	-	-	-	16	-	-	51
36.	VIII.ker SI	-	-	8	-	9	32.5	-	-	-	-	-	49.5
37-38.	VM Közért	26	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	46
	Gyul.MEDOSZ	12	-	-	12	8	-	-	-	14	-	-	46
39-40.	Szolnoki MÁV	6	-	-	19	-	18	-	-	-	-	-	43
	Bolyi MEDOSZ	-	-	-	-	33	-	-	10	-	-	-	43
41-42.	SÜMSE	13	-	-	16	-	-	-	-	13	-	-	42
	Váci SE	17	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	42
43.	Ganz Mávag	21	-	4	9	6	-	-	-	-	-	-	40
44.	Gödöllői EAC	25	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	39
45-47.	Bp.Petőfi	-	-	27	-	8	-	-	-	-	-	-	35
	Szombath.SE	-	-	-	22	-	-	-	-	13	-	-	35
	Törökszntm.techn	-	-	-	-	-	5	-	30	-	-	-	35
48-49.	MEAFK	-	-	-	-	-	-	-	-	34	-	-	34
	Bátaszéki VSK	11	-	-	-	8	15	-	-	-	-	-	34
50.	Salg.Kohász	21	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	31
51.	FTC	19	-	-	8	-	1	-	-	-	-	-	28
52-54.	Nagyk.Kinizsi	13	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	21
	Ormosb.Bányász	-	-	-	-	-	7	-	-	-	14	-	21
	Pécsi Póstás	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	21
55.	Bajai Vasas	5	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	20
56.	Debr.Építők	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	19
57.	Kecskem.Dózsa	-	-	-	-	9	5	-	4	-	-	-	18
58.	Dorogi Bányász	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	16
59-60.	Orosházi gimn.	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	15
	Makói VSE	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	15
61.	Pécsi EAC	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
62.	Jászv.Vasas	-	-	-	-	6.5	-	-	6	-	-	-	12.5
63-65.	Debr.ASE	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
	Balassgy.MEDOSZ	6	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	11
	Kősz.Ágyt.gyár	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	11
66.	Oroszl.Bányász	-	-	-	-	6.5	-	-	4	-	-	-	10.5
67.	Kilián SE	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
68-70.	Debreceni EAC	-	-	-	8	-	1	-	-	-	-	-	9
	Pápai Textiles	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	9
	Szegedi SI	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	9
71-72.	Szh.Haladás	-	-	-	6	-	2	-	-	-	-	-	8
	Hatvani MÁV	-	-	-	-	6	-	-	2	-	-	-	8
73-76.	Győri ETO	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7
	BVSC	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	7
	Székesfv.SI	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
	Abonyi TSZSK	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7
77.	Siófoki Bányász	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
78.	Dunaföldv.Spart.	-	-	-	-	-	1.5	-	4	-	-	-	5.5
79-80.	Szf.v.Spartacus	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	5
	Nyiregyh.SI	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5
81-83.	Miskolci SI	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4
	Szentesi Vízmű	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4
	Dombóvári gimn.	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4
84.	Ajkai Építők	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
85-87.	Dunakeszi SE	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
	Soproni Textiles	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2

200	201	202	203	204	2	205	206	207	208	209	2
210	211	212	213	214	1	215	216	217	218	219	1
220	221	222	223	224	1	225	226	227	228	229	1
230	231	232	233	234	1	235	236	237	238	239	1

22

66-67.	Ormosb. Bányász	-	-	-	-	2	-	-	-	2
	Ercsi gimnázium	-	-	-	-	2	-	-	-	2
68-69.	Nyíregyházi SI	-	-	-	-	1.5	-	-	-	1.5
	Egri Dózsa	-	-	-	-	1.5	-	-	-	1.5
70-72.	Pápai Textiles	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Nagyk.Bányász	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	BVSC	-	-	-	-	1	-	-	-	1

J A V A S L A T

a kilences csapatnál nagyobb létszámú atlétikai CS B beosztásához

Az atlétikai CSB jelenlegi rendszerében kilences csoportokban vannak a csapatok. Ha az 1968.évi Budapesti serdülő CSB két csoportját vesszük figyelembe, akkor csoportonként $4 \times 3 = 12$ versenyt kell rendezni. Ez két csoport esetén 24 versenyt jelent.

Figyelembe véve azt a lehetőséget, hogy kilencnél több csapat jelentkezése esetén ne kelljen több csoportot kialakítani, a következőkben egy 16-os csapatból álló csoport-sorsolást mutatok be.

Megjegyzem, hogy a 16 csapat közül a sorsolás szerint minden csapat találkozik egymással. Így a sorsolás alapul szolgálhat minden 9-nél több és 17-nél kevesebb csapatból álló csoport esetére.

Visszatérve a bevezetőben említett két 9-es csoport által jelentett 24 versenyre, a 16 csapatból álló csoportnál ez 5 fordulót jelent 20 találkozóval, tehát ha a 16 csapat egy csoportot alkotna, akkor négy versennyel kevesebbet jelent.

A javaslat alkalmas lenne esetleg kerületi, középiskolai, járási, megyei atlétikai csapatbajnokság lebonyolítására is.

Az egyes fordulók párosítása:

<u>I. forduló</u>	<u>II. forduló</u>	<u>III. forduló</u>	<u>IV. forduló</u>	<u>V. forduló</u>
1-2-3-4	1-8-12-16	1-5-10-15	1-6-11-13	1-7-9-14
5-6-7-8	2-7-11-15	2-6-9-16	2-5-12-14	2-8-10-13
9-10-11-12	2-6-10-14	3-7-12-13	3-8-9-15	3-5-11-16
13-14-15-16	4-5-9-13	4-8-11-14	4-7-10-16	4-6-12-15

Zavarkó Géza

Minden kedves Olvasónknak, Előfizetőknek eredményekben gazdag

B O L D O G U J E S Z T E N D Ő T

kíván

a Szerkesztőség

Az „Ifjú atléták országos seregszemléje” összesített pontversenye

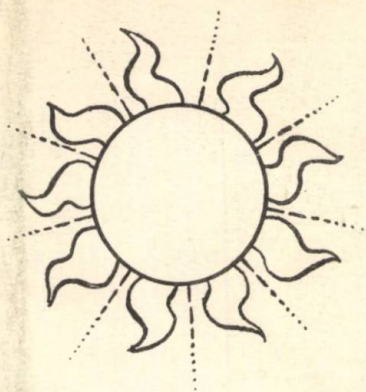
He- lye- zés	a sportegyesület neve	1950 évben férfi	1951 született versenyzők	1952	1950 évben női	1951 született versenyzők	1952	össz- pont- szám
1.	Központi Sportiskola	119.0	80.0	108.0	20.0	50.0	69.0	446.0
2.	Bp. Honvéd	100.0	124.0	29.0	50.0	65.0	23.0	391.0
3.	Bp. Előre	39.0	101.0	45.0	21.0	19.0	-	225.0
4.	Győri Dózsa	35.0	62.0	29.0	31.0	7.0	34.0	198.0
5.	Zalaegerszegi TE	31.0	48.0	10.0	34.0	20.0	25.0	168.0
6.	Kaposvári Dózsa	91.0	51.0	10.0	-	7.0	4.0	163.0
7.	Csepel	64.5	23.5	40.0	-	-	17.0	145.0
8.	MAFC	52.0	14.0	10.0	23.0	30.0	12.0	141.0
9.	Bp. V. Meteor	9.0	-	42.0	45.0	6.0	30.0	132.0
10.	Vasas Izzó	59.0	35.0	10.0	16.0	-	-	120.0
11.	Bp. Építők	-	12.0	24.0	45.0	37.0	-	118.0
12.	Szekszárdi Dózsa	21.0	6.0	-	54.0	-	28.0	109.0
	Szolnoki MÁV	-	15.0	30.0	19.0	18.0	27.0	109.0
14.	Nyíregyh. VEC	62.0	8.0	21.0	-	8.0	-	99.0
15.	DVSC	38.0	17.0	-	-	35.0	-	90.0
16.	Vasas	30.0	20.0	-	29.0	8.0	-	87.0
17.	DVTK	25.0	52.0	7.0	-	-	-	84.0

18.	BVSC	30.0	10.0	15.0	10.0	-	17.0	82.0
19.	Makói VSE	-	15.0	-	-	26.0	35.0	76.0
20.	Debr.ÉpítőK	-	24.0	34.0	7.0	-	-	65.0
21.	Sárvári Kinizsi	-	41.0	-	14.0	-	6.0	61.0
22.	Ózdi Kohász	-	10.0	38.0	-	-	12.0	60.0
23.	Bolyi MEDOSZ	46.0	12.0	-	-	-	-	58.0
	Gyulai MEDOSZ	15.0	-	6.0	24.0	-	13.0	58.0
25.	Nagykanizsai Bányász	13.0	37.0	-	-	-	8.0	58.0
26.	Budapesti MEDOSZ	24.5	-	-	9.0	23.0	-	56.5
27.	Szombathelyi Haladás	-	9.0	-	35.0	-	4.0	48.0
28.	Bp.Petőfi	-	24.0	-	11.0	12.0	-	47.0
	Pécsi VSC	12.0	-	-	-	23.0	12.0	47.0
30.	Jászberényi Vasas	10.0	-	31.0	5.0	-	-	46.0
31.	Bp.Póstás	14.0	15.0	16.0	-	-	-	45.0
	U.Dózsa	-	-	-	-	12.0	33.0	45.0
33.	Székesfv.Spartacus	-	15.0	-	-	19.0	10.0	44.0
34.	Pécsi Dózsa	-	18.0	-	22.0	-	-	40.0
35.	Barcsi SC	-	-	-	39.0	-	-	39.0
36.	Orosházi Táncsica g.	-	24.0	-	-	14.0	-	38.0
37.	Győri V.ETO	-	12.5	5.0	-	15.0	5.0	37.5
38.	Miskolci VSC	8.0	-	7.0	-	22.0	-	37.0
39.	Debreceni EAC	-	-	-	20.0	-	16.0	36.0
	Pápai Textiles	12.0	-	24.0	-	-	-	36.0
41.	Ajkai ÚSE	-	-	-	-	35.0	8.0	35.0
	Salgótarjáni Kohász	-	-	5.0	-	18.0	12.0	35.0
43.	Bajai Vasas	-	-	15.0	-	-	19.0	34.0
44.	Mátraaljai Bányász	-	24.0	-	-	-	8.0	32.0
	Balassagyarmati MEDOSZ	-	-	9.0	-	8.0	15.0	32.0
46.	Bátaszéki VSC	-	7.0	-	-	24.0	-	31.0
47.	Váci SE	30.0	-	-	-	-	-	30.0
48.	Hatvani MÁV	21.0	-	8.0	-	-	-	29.0
49.	Komló Bányász	7.0	16.0	-	-	-	5.0	28.0
50.	BEAC	-	-	27.0	-	-	-	27.0
	Püspökl.Spartacus	-	-	-	-	27.0	-	27.0
52.	Szegedi EAC	7.0	19.5	-	-	-	-	26.5
53.	Kecskeméti Dózsa	-	24.0	-	-	-	-	24.0
54.	Tiszafüredi gimnázium	-	-	-	6.0	16.0	-	22.0
55.	Hajduszentm. Hőgyes gimn.	-	-	21.0	-	-	-	21.0
	Oroszlányi Bányász	-	6.0	-	-	-	15.0	21.0
	Szentesi SE	4.0	6.0	-	11.0	-	-	21.0
58.	Péti MTE	13.0	7.0	-	-	-	-	20.0
59.	Bajai MTE	-	-	8.0	-	-	11.0	19.0
60.	Törökszentm.mezőg.techn.	-	6.0	-	-	-	12.0	18.0
61.	Bonyhádi gimnázium	-	12.0	4.0	-	-	-	16.0
	Tatabányai Bányász	16.0	-	-	-	-	-	16.0
	Budapesti Spartacus	8.0	-	-	8.0	-	-	16.0
64.	Fűzfői AC	-	-	-	-	15.0	-	15.0
	Salgótarjáni Bányász	-	15.0	-	-	-	-	15.0
66.	Pécsi Póstás	-	14.5	-	-	-	-	14.5
67.	Balatonfüredi gimn.	-	4.0	10.0	-	-	-	14.0
68.	Hőgyészi MEDOSZ	-	-	-	12.0	-	-	12.0
	MTK	-	-	12.0	-	-	-	12.0
	Szolnoki MÚM	-	-	12.0	-	-	-	12.0
	Hajduszentm.Mezőg.szakisk.	-	-	12.0	-	-	-	12.0
	Csongrádi gimnázium	12.0	-	-	-	-	-	12.0
73.	Miskolci Földes gimn.	-	-	10.0	-	-	-	10.0
	Nyírbátori Kinizsi	-	-	10.0	-	-	-	10.0
75.	Putnoki mezőg.technikum	-	9.0	-	-	-	-	9.0
	Tiszavasvári gimnázium	-	9.0	-	-	-	-	9.0
	Tapolcai MÁV	-	-	-	-	9.0	-	9.0
	Tamási gimnázium	-	-	-	-	-	9.0	9.0
79.	Szegedi Spartacus	7.0	-	-	-	-	-	7.0
	Orosházi Kinizsi	-	-	-	7.0	-	-	7.0
81.	Dombovári gimnázium	-	-	-	-	-	5.0	5.0
82.	Várpalotai Thury gimn.	-	-	4.0	-	-	-	4.0

Atlétika a Magyar Atlétikai Szövetség hivatalos lapja. Megjelenik havonta. Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság. Felelős és szakszerkesztő: Farkas Pál. Szerkesztőség: Budapest, XIV., Istvánmezei ut 3. Telefon: 340-785. Kiadja a Sportpropaganda, /Budapest, XIV., Istvánmezei ut 3./ Igazgató: Pécsi Tibor. Egyes szám ára: 3.50 Ft. Előfizetési díj egy évre 36.- Ft, külföldre 42.- Ft. Terjeszti: a Sportpropaganda, Budapest, VIII., Rákóczi ut 57/a. Telefon: 143-468. Előfizethető a 09.942.003-46 sz. MNB csekkszámlára.

erő - egészség!

AMIGO

A SIKER KÁVÉJA

**FOGYASZTÁSA KELLEMES KÖZÉRZETET
BIZTOSÍT FELFRISSÍTI TESTI ÉS
SZELLEMI KÉPESSÉGEIT**

ÁRA: 125 G. 19.- Ft

Handwritten signature or mark.